KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje $2.00
Pietų Amerikos Valstybėse, Kanadoje ir kitur $3.00
Prenumerata pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoje ir kitur už Suvienytų Valstijų $1.50
Apskelbimų kainų klauskit laišku. Kreipiantis su kokiais nors reikalais adresuokite:
KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY
Represents over 75,000 Lithuanians in New England, and about 1,000,000 in the United States.
THE BEST ADVERTISING MEDIUM
Advertising Rates on Application.
KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

NO. 22 | Keleivio Telefonas So. Boston 3071 | SO. BOSTON, JUNE-BIRŽELIO 2 D., 1937 M. | "Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879. | Keleivio Telefonas So. Boston 3071 | METAI XXXII

Hitlerininkų Laivynas Išgriovė Ispanijos Miestą

FAŠISTAI PRADĖJO ATVIRĄ KARĄ.

Europa nusigandus, kad neprasidėtų antras pasaulio gaisras.

Kai Francuzija ir Anglija sugalvojo Ispanijos pakraščių blokadą, kad neįleidus tenai svetimų kareivių ir ginklų, Ispanijos vyriausybė tuojaus pareiškė baimę, kad Italijos ir Vokietijos fašistų karo laivynai, įnėję tokion blokadon, pradės bombarduoti Ispanijos uostus.

Taip šį panedėlį ir atsitiko. Penki Vokietijos karo laivai be jokio įspėjimo pradėjo bombarduoti nuo jurių Almerijos uostą. Šitas žmogžudiškas užpuolimas prasidėjo 6:30 valandą ryto, kuomet gyventojų didžiuma dar miegojo. Bombardavimas tęsėsi pusantros valandos, per kurį buvo paleista apie 200 šovinių į miestą. Pasekmė buvo tokia, kad 49 triobėsiai buvo visiškai sugriauti, apie 100 namų apgriauta, apie 20 žmonių užmušta ir apie 100 sužeista. Tarp užmuštų yra keliolika moterų ir vaikų. Be kitų triobėsių, buvo sugriautos dvi bažnyčios, Raudonojo Kryžiaus stotis, ligoninė, bankas ir mokykla.

Žinia apie šitą kriminališką fašistų užpuolimą sukrėtė netik visą Europą, bet ir Ameriką. Nusigando valstybės, kad neužliepsnotų naujas pasaulio karas.

Mussolinis tuojaus paskelbė, kad jisai pritariąs vokiečių žygiui ir nieko daugiau nelaukdamas nusiuntė daugiau karo laivų Ispanijos pakraščiuosna, įsakydamas jiems bombarduoti visus lojalistų uostus ir laivus, kurie tik parodys italams kokio pasipriešinimo.

Be to, Italija ir Vokietija pareiškė abidvi pasitraukiančios iš "nesikišimo" komisijos.

Ispanijos respublikos vyriausybė nusiuntė Tautu Lygai savo pareiškimą, kad ji skaitanti vokiečių ir italų elgėsį atvirais karo veiksmais ir ruošis gintis.

Jungtinių Valstijų senatoriai Borah ir McKeller taip pat sako, kad vokiečių karo laivyno užpuolimas ant Ispanijos miesto yra aiškus karo veiksmas ir kad dėl to Amerika turi pavartoti prieš Vokietiją neitralumo įstatymą, kuris draudžia siųsti bent kokią karo medžiagą kariaujančiai valstybei.

Ispanų pakraščio kanuolės atsakė užpuolikams savo ugnimi, išleisdamos apie 70 šuvių. Tuomet užpuolikai užleido dumų uždangą ir pasitraukė.

Berlyno fašistai sako, kad tokiu budu jie atkeršiję "Ispanijos bolševikiškiems žmogžudžiams" už Vokietijos karo laivo susprogdinimą iš oro pereitą subatą. Tai buvo puikiausis jos šarvuotis "Deutschland," į kurį lojalistų orlaivis pataikė dvi bombas, 24 jurininkus užmušdamas ir 83 sužeisdamas. Nors vokiečių laivas visai nenuskendo, bet jis buvo smarkiai suardytas ir tuoj pasitraukė į anglų uostą Gibraltare.

Dėl "Deutschlando" susprogdinimo Vokietijos fašistai paduko. Jų spauda pradėjo koliot Ispanijos lojalistus "kriminalistais," "žmogžudžiais" ir kitaip, visai užmiršdama, kad vos kelios dienos Hitlerio nusiųsti orlaiviai sugriovė lojalistų miestą Guernicą ir nužudė tenai 800 ramių gyventojų.

Be to, šitas vokiečių karo laivas buvo nuplaukęs į francuzų saugojamą zoną, kur jis visai neturėjo teisės buti, ir iš tenai pradėjo šaudyt į lojalistų orlaivius. Taigi vienas lojalistų orlaivis ir davė jam bombomis.

Nors fašistų laivas čia aiškiai buvo kaltas, tačiau už jo susprogdinimą pasiuto netik Vokietijos. bet ir Italijos fašistai. Jie degina Ispanijos miestus, skandina laivus, naikina turtą, žudo žmones, ir, jų supratimu, taip turi buti. Bet kuomet Ispanijos lojalistai, gindami savo šalį, suduoda smugį užpuolikams, tai tuomet fašistai kelia didžiausį triukšmą ir griebiasi žvėriškiausių priemonių kerštui, statydami į karo pavojų visą pasaulį.

Ar nevertėtų gi demokratinėms valstybėms susitarti ir išnaikinti tą prakeiktą fašizmo sėklą su šaknimis, kad sykį ant visados užtikrinus tautoms laisvę ir pasauliui ramybę!

Bet bėda su demokratinėmis valstybėmis yra ta, kad jos labai brangina žmoniškumą ir baisiai nenori karo. Net ir dabar, kai fašistai degina ir žudo nelaimingą Ispaniją, didžiausios demokratinės valstybės, kaip Francuzija ir Anglija, glosto fašistiškus žmogžudžius Berlyne ir Romoj, kad jie mažiau žudytų. Lepina ir augina nuodingą gyvatę, vietoj imti ir nukirsti jai galvą, pakol da nukirsti galima.

Maskvoje Areštuojami Pelnagrobiai.

Pereitą sąvaitę Maskvos Dailės Teatre pradėta vaidinti "Anną Kareniną." Susitarę 12 pelnagrobių užpirko visus bilietus, mokėdami už juos nuo 1 rublio 40 kapeikų iki 3 rublių, o kai publika pradėjo rinktis į teatrą, bilietų prie langelio jau nebuvo. Tuomet jai pradėjo siulyt bilietus tie spekuliantai, reikalaudami po 20 rublių už bilietą. Policija visus juos areštavo. Amerikoj šitokia vagystė yra legalus biznis.

BASKAI PAKLOJO 200 FAŠISTŲ.

Pereitą penktadienį baskų milicija atsiėmė iš fašistų Ordunos miestelį, apie 22 mylios į pietus nuo Bilbao. Kovos lauke fašistai paliko 200 savo lavonų.

Meksikoj Ginkluojami Darbininkai.

Meksikoj prasideda ginkluota kova tarp darbo žmonių ir jų išnaudotojų. Prieš ukininkus ir darbininkus tenai vienijasi dvarininkai, fabrikantai, kunigai ir kitokie dykaduoniai. Šiomis dienomis prezidentas Cardenas nusiuntė ginklų vargingiems valstiečiams kovoti su storkakliais išnaudotojais. Bet tie ginklai kažin kaip pateko ne valstiečiams, bet jų priešams dvarininkams. Todėl karo ministeris gen. Avila Camacho įsakė armijai nuginkluoti visus dvarininkus ir jiems panašius gaivalus, o jų ginklus išdalyti vargingiems ukininkams.

Vokiečiai Nušovė Žemėn Francuzų Orlaivį.

Ties Bilbao pereitą sąvaitę fašistams tarnaujantieji vokiečių karo lėktuvai nušovė žemėn keleivinį (ne karišką) francuzų kompanijos lėktuvą, kuris lėkė su keleiviais iš Francuzijos į Bilbao. Besiartinant jam prie to miesto, jį užpuolė 7 vokiečių kariški orlaiviai ir pradėjo šaudyt iš kulkasvaidžių. Francuzų lakunas buvo sužeistas, tačiau spėjo laimingai nusileisti. Vienas pasažierius irgi buvo sužeistas vokiečių kulipkomis. Užpuolimas įvyko virš lojalistų teritorijos. Šitas galvažudiškas vokiečių darbas sukėlė francuzuose didelį pasipiktinimą.

ITALŲ SUBMARINAI SKANDINA ISPANŲ LAIVUS.

Anksti pereito nedėldienio rytą Italijos fašistų submarinas užpuolė Ispanijos lojalistų garlaivį "Ciudad de Barcelona," kuris plaukė iš Francuzijos su civiliais keleiviais, ir paskandino jį. Žuvo 50 žmonių. Užpuolimas įvyko už 37 mylių į šiaurės rytus nuo Barcelonos. Kiek pirmiau, tą patį rytą, tas submarinas buvo užpuolęs ispanų prekių laivą "Zorroza" ir paleido į jį dvi torpedas, bet nepataikė. Viena torpeda išėjo į pakraštį ir įsiknisė į smėlį. Ji buvo padaryta Italijoj.

350 ANGLIAKASIŲ PABAIGĖ POŽEMIO STREIKĄ.

Gillespie, Ill. — Apie 350 angliakasių, kurie buvo sustreikavę Superior Coal Co. kasykloj, Wilsonvillėj, ir išbuvo po žeme 200 valandų, pereitą pėtnyčią išėjo viršun. Jie buvo sustreikavę reikalaudami, kad kasyklos darbas butų dalinamas lygiai visiems maineriams. Dabar gi vieni dirba nuolatos, o kiti visai neturi darbo.

NUSIŠOVĖ REPUBLIKONŲ ŠULAS.

Šiomis dienomis Connecticut valstijoj nusišovė J. Henry Roraback, stambus republikonų partijos šulas. Jis nuvyko į savo medžioklės kempę girioje ir tenai pasidarė sau galą. Kai kas pranašauja, kad jo mirtis reikš galą visai republikonų partijai.

Francuzai Kaltina Vokiečius.

Jų "Deutschlandas" nebuvo komisijos tarnyboj ir neturėjo jokio reikalo tenai but.

Kai Ispanijos lojalistų orlaivis pereitą subatą sudaužė vokiečių karo laivą "Deutschlandą," apie 110 nacių užmušdamas bei sužeisdamas, tai Berlynas pakėlė didžiausį lermą. Esą, francuzai su anglais įtraukę Vokietiją į "nesikišimo komisiją," o dabar Vokietijos laivai yra sprogdinami ir "nesikišimo komisija" neduoda jiems jokios apsaugos.

Bet francuzų valdžia tuoj atšovė, kad čia kalti patys vokiečiai. Visų pirma, "Deutschlandas" nebuvo tos komisijos tarnyboj, todėl "nesikišimo komisijai" nebuvo ir nėra jokio reikalo apie jį rupintis. Paskui, "Deutschlandas" buvo nuplaukęs į francuzų saugojamą zoną, kur jis neturėjo jokios teisės ląisti, ir iš tenai, kartu su kitu Vokietijos karo laivu, pradėjo šaudyt į lojalistų orlaivius. Taigi dėl "Deutschlando" susprogdinimo niekas nekaltas, tik vokiečiai.

Matyt, šitą suprato ir pats Berlynas, nes iš pat pradžių jis reikalavo "atlyginimo" už susprogdintą šarvuotį, o paskui nutarė tik atkeršyt lojalistams. Suprato, matyt, kad patys kalti budami negalės atlyginimo gauti. Ir ivykdžius šį panedėlį savo kerštą, sugriovus Almerijos uostą, Berlynas pareiškė: "Dabar Vokietija yra patenkinta ir jokio atlyginimo už 'Deutschlandą' nereikalaus."

VOKIETIJA TEBESIUNČIA GINKLŲ ISPANIJOS FAŠISTAMS.

Baskų valdžia praneša, kad pereitą sąvaitę šiaurės Ispanijon atlėkė iš Vokietijos 7 dideli orlaiviai su ginklais fašistams. Jie nusileidę Passages miestely, truputį į rytus nuo San Sebastijano. Tai ve, kaip pildoma "nesikišimo" sutartis!

BIJOSI, KAD LEWIS GALI BUT AMERIKOS PREZIDENTAS.

Amerikos dykaduoniai jau nusigandę, kad 1940 metais darbininkai gali išrinkti Lewisą šios šalies prezidentu. Štai, Wall Streeto bankininkas ir Armouro mėsos trusto galva F. H. Prince pareiškė šį panedėlį, kad 1940 metais republikonai turės vienytis su demokratais ir statyti Rooseveltą savo kandidatu į prezidentus. Jo manymu, Ameriką galėsiąs nuo Lewiso "išgelbėt" tiktai vienas Rooseveltas, ir tai tik abiejų kapitalistinių partijų remiamas. Kitaip, Baltuosius Rumus užimsiąs unijų vadas Lewis.

3,800 AUDĖJŲ NETEKO DARBO.

Fall River mieste, Massachusetts valstijoj, užsidarė 3 audeklinės, paleisdamos 3,800 darbininkų. Uždarytų dirbtuvių savininkai sako, kad jie negalėję išlaikyti konkurencijos.

Valencijoj Orlaiviai Užmušė 200 Žmonių.

Gegužės 28 naktį nuo jurių atlėkė į Valencijos miestą 5 italų orlaiviai ir, gyventojams miegant, numetė 50 bombų po 300 svarų. Sprogdamos tos bombos sugriovė daug namų ir užmušė 200 žmonių. Amerikos ambasados namas irgi nukentėjo, nors žmonių niekas tenai nebuvo sužeistas. Trys bombos nukrito netoli viešbučio, kur yra apsistojęs Amerikos Socialistų Partijos vadas Norman Thomas su žmona.

Bombos sugriovė arba apgriovė nemažiau kaip 50 namų. Sumigę vaikai ir moterys buvo sudraskyti į skutus. Ir prieš šitą žvėrišką Italijos fašistų darbą Romos katalikų kunigija visai neprotestuoja. Ji tik staugia kaip alkanas vilkas prieš "raudonuosius," kurie niekam nedaro skriaudos.

Valencijos miestą fašistai atakuoja dėl to, kad tenai yra iš Madrido persikėlusi Ispanijos respublikos valdžia.

Sakoma, kad italų orlaiviai paskandinę ir anglų laivą "Cadin," kuris stovėjo Valencijos uoste.

Meksikoj Sustreikavo 18,000 Darbininkų

Meksikos aliejaus pramonė, kurioj veikia 17 kompanijų su 18,000 darbininkų, tapo suparaližiuota. Negalėdami geruoju su turtingomis kompanijomis susikalbėti, darbininkai apskelbė streiką ir prie visų kompanijų ofisų durų prikalinėjo raudonas ir juodas streiko vėliavas. Jie reikalauja sutrumpinti darbo valandas ir pakelti mokestį. Kompanijos kreipėsi į prezidentą, prašydamos, kad apskelbtų streiką esant "nelegaliu" ir "įsakytų darbininkams grįžti darban."

Sakoma, kad streikas ilgai negalėsiąs tęstis, nes be aliejaus šalis negali dirbti. Aliejus reikalingas netik kaip tepalas mašinoms, bet ir kaip kuras motorams varyti.

BASKAI SUŠAUDĖ SVETIMOS VALSTYBĖS KONSULĄ.

Žinios iš Bilbao sako, kad Liaudies Tribunolas tenai pasmerkė sušaudyt svetimos valstybės konsulą už šnipinėjimą fašistų naudai. Jis buvo sugautas išvažiuojant iš Bilbao su žemėlapiais, kuriuose buvo pažymėtos vietos, kur stovi baskų artilerija. Jo byla tęsėsi dvi sąvaites ir buvo aiškiai įrodyta, kad jis buvo judošius. Nei jo, nei jo valstybės vardas tačiau neskelbiamas.

LOJALISTŲ BOMBA PATAIKĖ ITALŲ LAIVAN.

Italai pakėlė didelį riksmą, kad lojalistų orlaiviai bombardavo jų karo laivą "Barlettą," kuris eina "nesikišimo komisijos" pareigas, ir viena bomba pataikiusi tiesiai į laivą, užmušdama 6 Mussolinio fašistus. Bet lojalistai atsako, kad italų laivas, eidamas "nesikišimo" pareigas, pirmutinis pradėjo šaudyt jų lėktuvus, todėl lėktuvai ir paleido jam keliatą bombų.

Chicagos Policija Įtaisė Darbininkų Skerdynę

5 ŽMONĖS NUŠAUTI, 105 SUŽEISTI.

Fordo pasamdyti mušeikos sumušė unijistus Detroite.

Pereitą sąvaitę 80,000 plieno darbininkų apskelbė streiką 27-niose geležies ir plieno liejyklose. Streikas atkreiptas prieš tris vadinamas "neprigulmingas" kompanijas, butent, prieš Republic Steel korporaciją, Inland Steel kompaniją ir Youngstown Sheet & Tube kompaniją, kurios atsisakė pripažinti uniją.

Atkakliausia iš visų jų pasirodė Republic Steel korporacija, kurios didžiausios dirbtuvės randasi South Chicagoje, Clevelande ir Buffaloj.

South Chicagoje pereitą nedėldienį kompanijos pasamdyti provokatoriai kartu su uniformuota policija užpuolė streikierių pikietus netoli nuo Republic Steel fabriko ir pradėjo svaidyt juos gazinėmis bombomis, šaudyt ir musti buožėmis. Mušė per galvas moterims, vaikams ir vyrams. Visas plotas buvo aptaškytas nekaltų žmonių krauju. Keturi žmonės buvo nušauti ant vietos, penktas mirė vėliau ir 105 asmenys buvo sužeisti.

Reginys buvo baisus.

Streikieriai buvo beginkliai. Jie nešėsi tiktai Amerikos žvaigždėtą vėliavą su savim. Kapitalistų užsiundyta policija su galvažudžiais puolė ramią darbininkų eiseną kaip žvėrys. Jie atėmė iš darbininkų ir sutrempė šalies vėliavą ir sulaužė jos kotą.

Sakoma, kad buvo sužeista ir 25 policmanai.

Darbininkai ėjo prie dirbtuvės, kur dirba 1,400 skebų. Ėjo kviesti tuos skebus mesti darbą. Ir dėl to policija su kompanijos mušeikomis juos užpuolė.

Unija žada reikalauti varantų ir areštuoti policmanus kaip pirmo laipsnio žmogžudžius. Bet kur gi rasi tokį teismą, kuris baustų kapitalizmo bernus?

Kelios dienos prieš tai, butent 26 gegužės, panašus užpuolimas ant unijistų įvyko Detroite, kur unijos organizatorius sumušė Fordo pasamdyti mušeikos.

Matyt, Amerikos plutokratai pradėjo susitarę keršyt darbininkams už Wagnerio Įstatymą, kuris pripažįsta jiems teisę organizuotis į unijas.

Ima Patriotiškus Sukčius Nagan.

Rooseveltas sako jie nusuko valdžiai $100,000,000 mokesčių.

Pasirodo, kad tie aukso maišai, kurie taip garsiai šukauja apie savo patriotizmą ir taip mėgsta puoštis žvaigždėta flage, yra didžiausi sukčiai ir savo numylėtos "kontrės" apgaudinėtojai. Kaip pranešama iš Washingtono, jie yra nusukę federalinei valdžiai $100,000,000 mokesčių. Pereitą sąvaitę Rooseveltas įsakė federalinės valdžios organams paimti tuos sukčius už apykaklės ir gerokai papurtyti juos, kad tie milionai įkristų į valstybės iždą. Sakoma, kad kai kurie tų patriotų gal gaus ir už grotų atsisėsti.

HEINZ PRIPAŽINO UNIJĄ.

Pittsburgh, Pa. — H. J. Heinz Co., kuri gamina raugintus agurkus ir kitokius daržovių prezervus, buvo priversta pripažinti darbininkų uniją. Ji samdo čia 2,300 darbininkų, kurie paskutinėmis dienomis buvo sustreikavę.

MADRIDE UŽMUŠTA 50 ŽMONIŲ.

Pereito nedėldienio rytą, kuomet popiežius laikė mišias, jo palaiminti fašistai smarkiai bombardavo Madrido miestą, 50 žmonių užmušdami ir 70 sužeisdami.

SPROGO JAPONŲ PARAKO FABRIKAS.

Kumanmoto miestely, Kijušu saloje, pereitą sąvaitę išlėkė į padanges japonų parako fabrikas. Apie 20 žmonių buvo užmušta.

SOVIETAI PRADĖS TREČIĄ "PIATILIETKĄ."

Iš Maskvos pranešama, kad Sovietų vadai pradėjo ruošti jau trečią penkių metų planą pramonei plėtoti. Į šį planą įneina ir kainų sumažinimas, taip kad Rusijos gyventojai galėtų pigiau įsigyti reikalingų jiems daiktų.

BEPROČIAI PABĖGO.

Rhode Island valstijoj iš beprotnamio pabėgo keliolika bepročių kriminalistų. Kai kuriuos jų jau sugaudė, bet kitų da nesuranda.

APŽVALGA

ENCIKLIKOS PAGRINDINĖS NESĄMONĖS.

Švento Juozapo "Darbininkas" leidžia per savo skiltis iš kito klerikališko laikraščio pasiskolintą straipsnį: "Enciklikos apie bedievišką komunizmą pagrindines mintys." Tos "pagrindinės mintys" čia sutrauktos iš popiežiaus rašto, kur tarp kitko yra ir šitokia "mintis:"

"Moterystės, šeimos, vaikų auklėjimo pagrindai yra paties Dievo nustatyti; jie nėra žmonių sauvalės ir ekonominių faktų rezultatas."

Tai yra tokia pat nesąmonė, kaip ir ta, kad "kiekviena valdžia yra nuo Dievo."

Jeigu moterystės ir šeimos pagrindai butų ištikrųjų "paties Dievo nustatyti," tai jie nebutų keitęsi ekonominiams faktoriams besikeičiant. O jie keitėsi praeity, keičiasi dabar ir keisis patol, pakol keisis ekonominė santvarka.

Pakol nebuvo privatinės nuosavybės, nebuvo ir porinės šeimynos. Vyrai ir moterys gyveno kuopomis ir tėvai nežinojo, katrie jų vaikai, o vaikai nežinojo savo tėvų.

Bet kai žmonės išmoko pasigaminti maisto ir kitų daiktų daugiau, negu jie galėjo sunaudoti, tai atsirado reikalas tėvams žinoti savo vaikus, kad mirštant butų galima palikti jiems savo nuosavybę. O savo vaikus žinoti galima tiktai gyvenant poroje. Ir taip išsivystė monogamija arba porinė šeima.

Reiškia, atsirado ekonominiame gyvenime nauji faktoriai, ir tuojaus pasikeitė moterystės, šeimos ir vaikų auklėjimo pagrindas.

Kas studijavo visuomenės evoliuciją, tas žino, kad šiandien mes turim jau penktą šeimos formą. Iš eilės jos seka šitokioj tvarkoj: **(1) promiskuitetas, (2) kuopinė šeima, (3) poliandrija, (4) poligamija ir (5) monogamija arba porinė šeima.**

Taigi matome, kad tos popiežiaus "pagrindinės mintys" apie šeimos dieviškuma ištikrųjų yra jo **pagrindinės nesąmonės.**

Galima pasakyti da ir daugiau. Pirmieji krikščionybės skelbėjai apie moterystę kalbėdavo su didžiausiu pasipiktinimu. Pavyzdžiui, šv. Povylas viename savo laiškų korintiečiams rašė: **"Moterystė yra žemas dalykas... Gyvenkite dvasioj ir nepasiduokit kuno pagundai."**

Krikščionių rašytojas Tertulianas apie moterį šitaip rašė: **"Moterie, tu esi pragaro vartai... Moterystės reikia vengti, vistiek kad ir visa žmonių veislė išnyktų."**

Gi šv. Hieronimas, kitas krikščionybės šulas, sako, kad **"moterystė visuomet yra nuodėmė!"**

Na, ar gi butų moterystę šitaip niekinę vyriausi krikščionybės šulai, jeigu jos pagrindai butų nustatyti paties Dievo?

Iš to, kas aukščiau pasakyta, matome, kad popiežiaus "pagrindinės mintys" prieštarauja netik istorijos faktams, bet ir krikščionybės "mokslui."

Matyt, šventablyvi "Darbininko" redaktoriai šito visai nežino, nes kitaip jie negi pleškintų savo laikrašty tas popiežiaus pasakas.

NORI LAIKYTIS "PRINCIPO."

Clevelando Kaziukas savo fašistiškoj gazietoj įspėja saviškius, kad jie neitų į "kompromisus su kairiaisiais." Girdi:

"Mes turim principą ir jo laikysimės."

O ar žinot, kas yra tas jų "principas"?

Tai yra pavadis, kurio antrąjį galą laiko Smetona.

Na, tegul jie to "principo" laikosi. Kai musų visuomenė šluos savo butą, tai lengviau bus juos su tuo "principu" iššluoti šiukšlynan.

SOVIETAI IŠVYSTĖ GALINGĄ AVIACIJĄ.

"Naujienos" rašo:

"Sovietų Rusija daro spartų progresą aviacijoje. Jos oro laivynas, tur but, yra didžiausias Europoje, ir sovietų lėktuvai yra geri. Jų nemažą skaičių įsigijo Ispanijos valdžia ir pasirodė, kad toli pralenkia vokiečių ir italų karo lėktuvus.

"Sovietų Rusija anądien pirmutinė sudarė 'oro traukinį,' prikabindama visą virtinę sklandytuvų (bemotorinių lėktuvų) prie stipraus aeroplano —panašiai kaip vagonai prikabinami prie garvežimio. Tuo 'oro traukiniu' galima gabenti greičiau, negu kitokiomis susisiekimo priemonėmis daug žmonių ir daiktų.

"Kita sovietų valdžios išrasta naujenybė tai masiniai parašiutininkų nusileidimai iš oro. Šokimas su parašiutais iš lėktuvų Rusijoje išsivystė į labai populiarų sportą. Šitą sportą sovietų karo vadovybė panaudojo karo tikslams: lėktuvų eskadra pakelia į orą tukstantį ar daugiau žmonių, apginkluotų kulkasvaidžiais, ir jie paskui paskirtoje vietoje visi kartu nušoka su parašiutais žemėn."

Šiomis dienomis rusai nustebino pasaulį nulėkdami orlaiviais į šiaurinį žemės ašigalį ir įsteigdami tenai mokslo tikslams stotį ant ledo. Visų pirma tenai nusileido vienas lėktuvas su 11 žmonių, o paskui nulėkė da 3 lėktuvai, nuveždami keliasdešimts tonų maisto ir kitokių reikmenų.

Reikia pripažinti, kad aviacijoj Rusija yra toli pralenkusi visas kitas valstybes. Žinoma, tam yra svarbių priežasčių, butent:

"Rusija neturi patogaus išėjimo į pasaulio vandenynus, todėl ji negali kaip reikiant išplėtoti savo jėgas jurose. Tai verčia ją sukoncentruoti visą savo energiją ant aviacijos.

"Kita priežastis, žinoma, yra milžiniški Rusijos plotai. Nuvažiuoti geležinkeliu arba automobiliu iš vieno galo neišmatuojamos sovietų imperijos į kitą ima daug laiko. O ir tinkamų kelių Rusijai truksta. Išraižyti visą SSRS geležinių ir cementinių kelių tinklu kaštuotų pasakiškas sumas pinigų. Tuo tarpu, kai jai grasina pavojus iš vokiečių vakaruose ir iš japonų rytuose, ji turi buti jau šiandien pasiruošusi savo teritoriją apginti. Galingas oro laivynas čia yra praktiškiausias dalykas."

KIEK IŠ TO BUS SENVIČIŲ?

Lietuvos laikraščiai praneša, kad Smemtonos "seimas" užgyrė 150,000 litų musų išeivijos "lietuviškumui" palaikyti.

Pirma, pakol Brooklyno "Vienybė" nebuvo dienraštis, "lietuviškumui" palaikyti buvo skiriama tik 90,000 litų metams. Dabar gi reikės išleisti jau 60,000 litų daugiau.

Klausimas, kiek už tuos 60,000 litų bus senvičių?

NE LIETUVA, BET AMERIKA.

Musiškiai patriotai šukauja ir šokinėja, lyg veršio entuziazmo apimti, kad Rygoje Lietuvos krepšininkai nugalėjo Italijos, Lenkijos ir kitų šalių krepšininkus. (Krepšiniu Lietuvoje vadina "basket ball" lošimą.) Tas laimėjimas baisiai iškėlęs Lietuvą!

Bet "Laisvė" sako gavusi žinių, kad to krepšinio lošime Rygoje laimėjo ne Lietuva, bet Amerika.

Brooklyno dienraštis rašo:

"...mes gavome daugiau žinių apie sportininkus, kurie laimėjo rugtynes. Lietuvos krepšinio komandą sudarė: Puzinauskas, Talžiunas, komandos kapitonas Kriaučiunas, Žukas ir Baltrunas. Pasirodo, kad trys iš penkių sportininkų yra **amerikiečiai**, t. y. **Amerikos lietuviai—Talžiunas, Kriaučiunas ir Žukas.** Jie augo ir treniravosi ne fašistų valdomoj Lietuvoj, bet **demokratinėje** Amerikoj!

"Daugiau: Kriaučiunas-Krause yra buvęs Amerikoj St. Mary's kolegijoj (Chicagoj) sporto treneris ir instruktorius.

"Šitie sportininkai, amerikiečiai, buvo pakviesti Lietuvon speciališkai mokinimui Lietuvos jaunimo sporte. Jie, vadinasi, yra profesionalai arba pusiau profesionalai; jie nėra nei Lietuvos piliečiai. Kitais žodžiais, ne Lietuvos krepšininkai Rygoje laimėjo krepšinio rungtynes, bet **Amerikos lietuviai sportininkai!"**

"Laisvė" mano, kad gali kilti net skandalas, jei kitų šalių sportininkai sužinos, kad Lietuva pastatė prieš juos amerikonus.

Mums gi visas šitas reikalas turi tiek reikšmės, kiek bobutės užpečky nusičiaudymas.

PRAŠO, KAD KUNIGAI PAAIŠKINTŲ.

"Laisvė" rašo:

"Labai gerai padarė Chicacos kardinolas Mundelein, kad smarkiai pasmerkė Hitlerį už persekiojimą Vokietijos katalikų. Hitlerininkai siunta, Mundelein jiem dabar prakeiktas žmogus.

"Gal katalikų spauda išrišmums šitą klausimą: Kodėl kardinolas Mundelein pasmerkė hitlerininkus, bet laimina generolą Franco, kuris šiandien Ispanijos katalikus skerdžia tukstančiais? Prašome nesikaršciuoti, bet gražiai išaiškinti šitą kontradikciją."

Bet lietuviai katalikai savo spaudos neturi. "Draugas" ir "Darbininkas" yra pašvęsti klerikalizmui, o ne katalikybei. Gi klerikalai šitokių klausimų neaiškins. Jie gali tik išsikoliot.

Plieno Darbininkai Balsuoja Už C. I. O.

Vaizdelis parodo Jones & Laughlin plieno darbininkus Pittsburghe balsuojant, kurios unijos jie nori, kad atstovautų jų reikalus. Didelė dauguma pasisakė už CIO. Ir ši korporacija sutiko tą uniją pripažint. Trys kitos stambios plieno firmos nenori su CIO kontrakto rašytis, todėl 70,000 jų darbininkų dabar streikuoja.

Ispanijoj Gali But Baisių Dalykų.

Vokiečiai ir italai gabena lėktuvus, kad sugriovus Madridą.

Anglų sąvaitraščio "Sunday Referee" diplomatinis korespondentas rašo: "Londone gauta žinių apie Vokietijos ir Italijos rengimasi **pasiųsti Francui milžiniškus pastiprinimus, kad jis žut but prasiveržtų į Madridą, anksčiau, negu ispanų vyriausybininkų 250,000 naujai apmokytų vyrų kariuomenė pradėtų veikti.**

Numatoma šiuos sustiprinimus pasiųsti į Ispaniją kitą sąvaitę—kada Britanija bus perdaug užsiėmusi savo karunavimo šventėmis ir mažiau galės rupintis kas kitur dedasi.

Vokiečių ir italų lėktuvai renkasi Majorkos saloj—artimiausia nuo Ispanijos pakilimo vieta. Per pastaraisias keturias sąvaites vidutiniškai po dešimts karo lėktuvų per dieną išskrisdavo iš Vokietijos į Italiją. Jie Genoas mieste, prieš išskrisiant į Majorką, pasiimdavo kuro.

Franco atstovai sudarė bendroves, Vokietijoj ir Italijoj perka laivus, pakeičia jų pavadinimus ir iškelia ispanų sukilėlių vėliavą.

Jie jais gabens Francui bombas, atsarginius pilotus ir mechanikus. Tarptautinė kontrolė neliečia laivų, kurie turi iškėlę Franco arba Ispanijos vyriausybės vėliavą.

Lėktuvai yra geriausia pagalba ir reikalauja mažiausia svetimų karėivių.

Šiomis dienomis Italijon buvo nuvykęs su Mussoliniu pasitarti Vokietijos fašistų erštas gen. Goering. Jiems tenai besitariant, kaip sunaikinti Ispanijos demokratinę respubliką, buvo gauta žinių, kad vokiečių orlaiviai sugriovė ir sudegino Guernikos miestelį, baskų kulturos lopšinę, ir nužudė 800 gyventojų.

Mussolinis su Goeringu ta žinią labai nudžiugo ir priėjo prie išvados, kad lėktuvai yra geriausis ginklas prieš Ispanijos darbininkus. Todėl ir buvę nutarta nuo dabar vartoti vien tiktai lėktuvus. Ir šitos priemonės jie nutarė imtis greitai, nes jei gen. Franco negaus tuoj pagalbos, jo byla bus pralošta.

Propagandos lapeliai, kuriuos vyriausybininkai mėtė iš lėktuvų, taip paveikė jo kariuomenės moralę, kad daugumas dezertyrų iš jo kariuomenės yra karininkai.

Ir vyriausybės naujoji 250,000 vyrų jėga, pilnai aprupinta, ir beveik visiškai apmokinta, yra pasiruošusi žengti į kovos lauką.

Hitleris ir Mussolinis lošia paskutinę savo kortą Ispanijoje. Jei jie nesusilauks greitos pergalės, jie bus išmetę dešimtis milijonų svarų tik tam, kad sužinotų esant silpnesniais, negu revoliucinė Ispanijos liaudis.

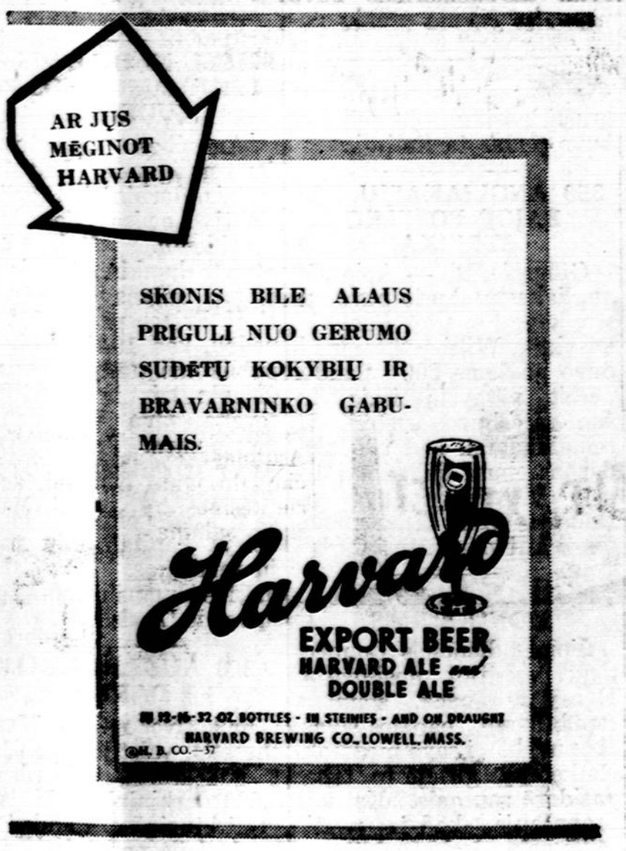

DARBININKŲ INTERNACIONALAS SVEIKINA ISPANIJOS LIAUDĮ.

Socialistinis Darbininkų Internacionalas paskelbė šitokį užuojautos raštą Ispanijos liaudžiai:

"Musų mintys, musų troškimai, musų viltys, musų širdžių plakimas krypsta į didvyriškąją Ispanijos valstiečių—darbininkų kovą.

"Kai tauta kovoja už savo politiškąjį ir ukiškąjį išsilaisvinimą, tai jau visų tautų bendras dalykas; šios tautos laimėjimas ar pralaimėjimas nulemia likimą ir kitų tautų. Darbininkų Internacionalo nuolat skelbiama tiesa šiandien ypatingai aiški: tarptautinio fašizmo pakurstyti generolai sukilo prieš teisėtąją liaudies valdžią, ir dabar jau vyksta karas tarptautinėje plotmėje, karas tarp demokratijos ir fašizmo.

"Kai vienoje vietoje suliepsnojo, karo gaisras lengvai gali persimesti ir kitur. Niekas negali buti saugus.

"Begėdiško italų ir vokiečių fašizmo antpludžio akyvaizdoje privalome stengtis, kad butų apsaugota visuotinė taika ir tautų sugyvenimas.

"Esame tikri, kad pasaulinė demokratija dar gali sudrausti taikos drumstytojus. Dar nevėlu išgelbėti pasaulio taiką.

"Įvairiems diplomatiškiems sukčiavimams privalome pasipriešinti ir pareikšti: **teisėtoji Ispanijos valdžia, užklupta išdaviškumo iš vidaus ir fašizmo iš oro, turi teisę gintis ir laisvai ieškoti budų apsaugai.**

"Ispanijos darbo žmones, Jųs, kurie ginate savo nepriklausomybę, Jųs, kurių pastangomis Madridas išliko kilniu laisvės paminklu, priimkite musų nuoširdžių pagarbos ir solidarumo jausmų pareiškimą. Kiekviename Jusų darbe esame su Jumis ir linkime laimėti.

"Tarptautinių brigadų draugai, Jųs supratote darbo žmonių solidarumą ir didvyriškai kovojate petys petin su Ispanijos liaudimi. Tikėkite, kad su jumis jaučia ir jums reiškia padėką visi darbo žmonės.

"Fašistinių kraštų darbo žmones! Jųs atidžiai sekate, kas dedasi Ispanijoj, džiaugiates liaudies laimėjimais ir liustate dėl jos nepasisekimų. Ir Jųs, kuriuos begėdiški diktatoriai išsiuntė mirti už savo budelių interesus, atsiminkite: Ispanijoje tamprėja ryšiai tarp Jusų, fašizmo vergų, ir visų darbo žmonių; neužmirškite—ties Madridu galima sutriuškinti Hitleris ir Mussolinis.

"Visų šalių darbo žmonės! Atsiminkite, kad Ispanijoje gali buti nulemta ir Jusų laisvė ar nelaisvė. Ispanijos liaudies laimėjimas yra laimėjimas visos demokratijos. Šioje kovoje nulemiama ateitis ištisų kartų ir Jusų pačių gyvenimas. Juk kiekvienu metu fašizmas gali sukelti pasaulines karo skerdynes. Te Ispanijos liaudis žino, kad jos reikalai svarbus visiems. Kiek ir kuo galite, remkite Ispanijos teisėtąją valdžią, nes josios laimėjimas bus mirtis tarptautiniam fašizmui.

"Tik bendromis jėgomis laimėsime!

"Tegyvuoja laisvoji Liaudies Ispanija!"

ISPANIJOS VYRIAUSYBĖ RUPINASI KATALIKAIS.

Anglijos darbiečių laikraštis "Daily Herald," praneša iš Ispanijos, kad šiuo laiku Ispanijos vyriausybė stengiasi atidaryti visas katalikų bažnyčias Madride ir visoje vyriausybininkų teritorijoje.

Beveik visos bažnyčios, prasidėjus vidaus karui, buvo uždarytos. Bažnyčios laisvai veikė tik Baskijoje, kur visi turtuolių skriaudžiami katalikai visą laiką gina vyriausybę, prieš kurią padarė maištą dvarininkų ir fabrikantų sunus su gennerolu Franco priešaky.

Ligi šiol pačiame Madride buvo atdaros tik 6—7 bažnyčios. Dabar Ispanijos vyriausybė pavedė kun. L. Labo rupintis atidaryti visas bažnyčias ir sutvarkyti, kad jose, kaip ir anksčiau butų laikomos religinės pamaldos.

Jau vien iš to kiekvienam aišku, kad Ispanijos vyriausybė ir jos šalininkai nekovoja prieš tikėjimą ir bažnyčias; ji tik kovojo ir, žinoma, kovoja tik su blogais kunigais, t. y. su klerikalais, kurie išnaudoja tikinčiųjų religinius jausmus ir gina dvarininkus ir fabrikantus. Sukeltas kitų kraštų fabrikantų ir kitų reakcininkų spaudos triukšmas apie Ispanijos vyriausybės "bedievybę" neturėjo ir neturi pagrindo. Kaip visų kraštų, taip ir Ispanijos, kairieji palieka kiekvienam piliečiui tikėjimo laisvę, kas tiki, ar kas netiki, tai jo privatus sąžinės reikalas.

Dešiniųjų spaudos demagogija prieš Ispanijos vyriausybę dėl jos tariamos kovos su tikėjimu, kaip matome, yra burbulas, kuris dabar plyšo. Aišku, kad negalima laukti iš dešiniųjų, kad jie jau liautųsi gąsdinę gyventojus kairiųjų "bedievyste." Jie varys demagogiją tol, kol tik galės, kol tamsus žmonės jų klausys.

DEMOKRATIJA NENUGALIMA.

Pažangus laikraštis, "Walka Ludu" ("Liaudies Kova"), įdėjo rašytojo A. Prochniko straipsnį apie demokratijos galybę.

Straipsnyje įrodoma, kad visi reakcijos šauksmai apie demokratijos išsigyvenimą yra tuščias burbulas. Fašizmas jau ima bliukšti. Kadaise Mussolini šaukė: "Pereisiu per supuvusį demokratijos lavoną." Mussoliniu panoro sekti ir kiti diktatoriai, įvairus "vadai."

"Visos legendos—rašoma—visi gandai ir spėliojimai apie demokratijos subankrutavimą jau į dulkes virsta. Demokratija ir vėl tautų viltis. Demokratijos vardas šiuo metu pasaulyje stiprėja, visi grįžta prie demokratijos."

Fašizmas mindžioja laisvę, bet kartu žiebia maištą.

Tikras gyvenimas ir sugyvenimas tegalimas demokratinėje santvarkoje.

"Demokratija veikia pačias gerąsias žmogaus vertybes, vysto sąmoningumą, iniciatyvą, kulturina jausmus ir paruošia aukotis už žmonijos labą. Diktatura tereikalauja aklo paklusnumo, stengiasi visuomenę apibaidyti, suterorizuoti. Demokratinėse valstybėse reikalaujama iš visuomenės kurybinio darbo, diktaturų ir fašizmo kraštuose politinis nemokslas, abejingumas ir susnudimas—šitai patys gerieji piliečio išauklėjimo bruožai."

A. Prochnik tvirtina, kad "fašizmas yra žmonijos kultūros mirtis, o demokratija —tautų lasvė ir pažanga."

KAS SKAITO, RAŠO
TAS DUONOS NEPRAŠO

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

ŽINIOS IŠ BALTIMORĖS, MD.

S. Levonavičius mirė, jo žmona iš nusiminimo nusinuodijo.

Mirus S. Levonavičiui liko nejauna jo žmona. Pinigų velionis nepaliko, nes turėjo da ir skolos. Levonavičienė pagyvenus viena pora savaičių, desperacijoj, atsisuko gezą ir nusinuodijo.

Prasideda piknikų laikas.

Švento Alfonso bažnyčios kunigai gegužės 16 jau buvo parengę vieną pikniką. Kadangi yra keturi kunigai, tai jie kožną vasarą rengia keturis piknikus ir vis rėkia, "reikia remti bažnyčią." Baltimorės parapijonai remia tą bažnyčią apie 40 metų, bet ji vis da skoloje. Tėvai rėmė, mokėjo skolas, bet ir užaugę vaikai neturės savo bažnyčios. Pirmiau tą šv. Alfonso bažnyčia "rėmė" vokiečiai, bet nežinia kas su jais pasidarė: ar jie virto "bedieviais," ar kas kita atsitiko. Kardinolas išmainė šventą Joną ant švento Alfonso. Lietuviai melsdavosi "Jono" bažnyčioj, bet kardinolas tuo laiku žinojo kad lietuviai darbštus žmonės ir geri maldininkai, tai pavedė jiems vokiečių nugyventą, nušiurusią bažnytpalaikę ir da priedo pareikalavo $10,000. Sumokėjo vargšai pinigus ir dabar da vis reikia "remti." Išdažė, išgražino, bet ne sau: kardinolas bosas ir savininkas. Parapijonai turi teisę nueiti pasimelsti ir skolas mokėti, bet bile dieną gali buti išmesti, taip, kaip darbininką išmeta iš dirbtuvės. Taigi, ar verta remti nesavo įstaigą? Suprantama, kad neverta.

Baltimorės lietuviai turėtu jau suprasti ir sykį ant visados pradėt remti savo įstaigas. Turime gražią salę, jokie kardinolai iš musų jos neatims, nes pašelpinės drstės sudėjo pinigus. Jeigu bendrovė negalėtų jos išlaikyti, tai lietuvių draugystės pasiimtų, bet ne koks "airišis" kardinolas. Beje, salės šėrininkai rengiam tik vieną pikniką į metus, kitokių parengimų ir mažai daro me. O musų "parapija" nemaža, turime apie 600 parapijonų. Bet bėda tame, kad musų parapijonai nedisciplinuoti ir apie savo įstaigą mažai paiso. Todėl šia proga ir bandau Baltimorės lietuviams pasakyti: saugokim savo įstaigą.

Birželio 13 salės šėrininkai rengia metinį pikniką, ir kaip sakant, įvyks žinomoj vietoj Decks Grove darže, prie upės kranto. Jeigu bus karšta diena, galėsime ir pasimaudyti. Visi Baltimorės lietuviai nepamirškite, dalyvaukite savo parengime ir kartu paremkite savo įstaigą. **Reporteris.**

Į JUS LAISVIEJI ŽMONĖS!

Lietuvių Laisvamanių Etinės Kulturos Draugijos 1 kuopa nutarė rinkti aukas įsteigimui Lietuvoje Laisvų Kapinių ir kitų civinių ir kulturinių įstaigų. Todėl, jei tamstos sutiktumėt parinkti auku jusų kolonijoj tam reikalui, malonėkite pranešti raštu: Grace Kuchin, 45 E. 98-th st., Chicago, Ill. Mes prisiųsime blankų, kurias turime atspausdinę. Aukų rinkimo vajus prasidės nuo gegužės 30 d. ir tęsis apie pora mėnesių.

Blankos bus sunumeruotos ir su pirmos kuopos antspauda. Ant kožnos blankos aukų rinkėjas turės pasirašyt, aukautojai irgi pasirašys kiek aukauja. Aukos bus skelbiamos laikraščiuose. Visos aukos turės but siunčiamos per pirmos kuopos iždininką S. Dambro, 31 E. 101-st street, Chicago, Ill.

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Laisvų Kapinių reikalas.

1902 metais, verstinam reikalui esant, musų miesto lietuviai įsteigė laisvas kapines.

Prie steigimo kapinių prisidėjo kelios laisvesnės drjos ir sudėjo po tam tikrą dalį pinigų, už kuriuos nupirko didelį sklypą žemės netoli Hamiltono parko, šalyje miesto.

Kapines tvarko ir prižiuri draugijų atstovai, kurios turi įdėjusios pinigus. Draugijų atstovai laiks nuo laiko turi tuo reikalu susirinkimus, apkalba visus kapinių reikalus ir kiekvieną metą gruodžio mėnesio susirinkime išrenka visą valdybą vieniems metams. Toji valdyba ir veda kapinių finansinius ir kitus reikalus.

Waterburio lietuvių kapinės yra tikrai laisvos. Jose galima laidoti kiekvieno numirusio žmogaus kuną, nežiurint kaip jis gyvas budamas elgėsi. Ar buvo religingas, ar gyveno be religijos, kaip ir, kokia mirčia mirė, į tai nekreipiama jokios domės.

Šeimynos gali nusipirkti atskirus lotus, arba gali laidotis pavieniai — atskirai. Lotai sudaryti po 8 kapus ir parsiduoda po $100.00. Kurie nori, gali pirkti pusę loto, arba 4 kapus už $55.00.

Gegužės 9, draugijų atstovai laikė susirinkimą ant kapų. Apžiurėję kapines nutarė nukast didelį kalną, kuris randasi kapuose ir tam darbui išrinko komitetą. P. Poškus ir J. Steponaitis įėjo į komisiją ir tuojaus komisija ėmėsi darbo. Kalnas jau kasamas ir žemė pilama į žemesnes vietas. Nukasus kalną ir išlyginus žemesnes vietas, kapinės pasidarys daug gražesnės ir didesnės.

Komisija taipgi nutarė rengti pikniką, kad sukėlus kiek pinigų kapinių pagražinimui. **Komitetas.**

Telefonas: Yark 3165
DAKTARAS
A. L. Graičunas
Physician and Surgeon
Valandos: 8 iki 11 ryto,
6 iki 9 po pietų.
3310 SO. HALSTED STREET,
CHICAGO, ILL.

Clevelando Žinios.

Nori apvalyti miestą nuo šunų.

Clevelando priemiestyje, Cleveland Heights, išleista naujas įstatymas prieš šunis. Miesto taryba nutarė, kad niekas negali turėti daugiau kaip vieną šunį. Kas turės daugiau kaip vieną šunį virš trijų mėnesių senumo, tas turės užsimokėti 50 dolerių pabaudos. Žinoma, šunys mieste ir nereikalingi.

Dėl kelinių nušoko nuo tilto.

Vienas lenkas nuėjo prie ežero ir šoko nuo tilko žemyn, norėdamas pasiskandinti. Bet netoli buvę žmonės jį ištraukė. Jis aiškinosi, kad norėjęs sau galą pasidaryti dėl to, kad moteris neleidusi jam naujų kelnių apsivilkti, kurias jis nesenai nusipirko. Matyt, žmogus turi mažiau proto galvoj, negu kelnėse.

Pataikė į šermenis.

Ponia A. Grigienė išvažiavo į Philadelphiją aplankyti savo žentą, D-rą Klimą, kuris buvo sunkiai susirgęs. Kai nuvažiavo, pataikė į šermenis, nes D-ras Klimas tuo tarpu mirė.

Uždaryto banko depozitoriai gaus $11,000,000.

Guardian bankas žada po 1 birželio dienos išmokėti $11,000,000 savo depozitoriams, kurių yra apie 90,000. Šią sumą išmokėjus, bus atmokėta jau apie pusė pinigų tiems, kurie turėjo savo taupmenas į tą banką pasidėję.

Kumutės mušasi.

Lietuvių salėj įvyko vakarėlis ir dvi gerai įsismaginusios lietuviškos kumutės akis apsidaužė. Dar to neužteko, tai vėliau susikibo vienoj aludėj. Galų gale dalykas atsidurė teisme. Viena turėjo kitai užmokėti už sudaužymą akinių.

R. Brazinskas mirė.

Mirė Ramualdas Brazinskas, sulaukęs penkiasdešimts šešių metų amžiaus. Clevelande jis išgyveno apie 20 metų.

Juozas Brazauskas yra A & P krautuvės vedėjas. Dabar jis gavo atostogų ir išvažiavo į vakarines valstijas porai sąvaičių.

Marijona Jasienė išvažiavo Lietuvon giminių aplankyti. Jai buvo surengta pora išleistuvių.

Ji Apsuko Karaliui Galvą.

Tai čia ta gyvanašlė, Mrs. Wallis Simpson, dėl kurios Anglijos karalius neteko sosto ir ištremtas bastosi po svietą be tėvynės, beveik taip kaip Trockis.

Kas Mums Rašoma.

Montello, Mass. — Vieša padėka. Aš Franas Alksninis su žmona, ačiuojam gentims ir draugams už atsilankymą į musų dukters Nelės vestuves, kurios įvyko gegužės 23. Ypatingai tiems, kurie atvyko iš Torringtono, Hartfordo, Salemo, Lynno, Peabody, Gardnerio, Worcesterio, Middleboro, Brookfieldo ir South Bostono. Taipgi ačiu ir vietiniams montelliečiams. Kartu ir mes, jaunavedžiai, Nelė ir Juozapas Kačėnas, tariame ačiu visiems giminėms ir draugams už dalyvavimą musų vestuvėse.

Granville, Ill.—Mano "Keleivis" baigias su Mojaus 31 diena, dabar prisiunčiu $2.25. Esu senas žmogus, 76 metų, gimęs 1861 m., bet "Keleivį" skaityt myliu ir bijau, kad nepalikčiau jam skolingas. Ilgiausių metų jums. **Antanas Vasilis.**

Rhinelander, Wis. — Gavau nuo vyčių generolo paviestką, kad reikia padotkai mokėti, na, tai ir kloju dvirublinę. Tegul susitaiso mundierių. Ir tegul senis pasimokina, kad galėtų Maikį sukritikuoti. Jau paseno, susilenkė, o vis da negali nieko išmokti. **P. P. Simanauskas.**

Pittston, Pa. — Vilimas Ostrovskis, vietos angliakasių lokalo pirmininkas, kuris mainerių susirinkime užgavo kujaliu Juozą Pilkonį ir Joną Reklaitį, buvo areštuotas ir pastatytas po $1,000 kaucijos. **Angliakasio Sunus.**

Brooklyn, N. Y. — Pereitą sąvaitę čia buvo nuteisti Antanas ir Jonas Adomaičiai, du jauni lietuviai, kurie kėsinosi apiplėšti J. Masiulio saliuną. **Brooklynietis.**

Marengo, Ill. — Gilindami čia upę darbininkai išgriebė du dantis, kurie sveria po 13 svarų. Manoma, kad tai bus kokio priešistorinio gyvuno iltys. **J. S.**

Swanton, Ohio. — Štai, siunčiu porą dolerių Maikio tėvui ant batų, kad jis galėtų ir toliau į Swantoną kas sąvaitę atsilankyt. Čia gyvena tik dvi lietuvių šeimynos ir abidvi džiaugiasi "Keleivį" skaitydamos. **V. Verbickas.**

PHILADELPHIA, PA.

L. T. Bažnyčios reikalu.

Pastaruoju laiku lietuvių tautiškos bažnyčios veikmė žymiai pagyvėjo. Parapijos komitetas su kun. J. Žittu dirba vieningai, surengia daug įvairių parengimų ir žmonėms buna daug įvairumo. Gegužės 16 buvo surengtas bankietas su šokiais, žmonių atsilankė daug ir gražiai pasivaišino.

Gegužės 30 surengė kapų paminėjimą. Ryte buvo pamaldos, po pietų bažnytinėje svetainėje buvo balius ir susirinkusieji gražiai linksminosi. Reikia pasigėrėt, kad lietuvių tautiška bažnyčia pastaruoju laiku padarė didelę pažangą. Senesnieji pradėjo prielankiau žiurėt į musų parengimus, o jaunimas pasiryžo energingiau veikti. Matomai aiškiau pradėjo suprast tautinės bažnyčios reikšmę. Tautinės bažnyčios parapijonai žino, kad bažnyčia tai jų pačių turtas, niekas nuo jų negali pagrobti, ne taip kaip romiškos bažnyčios, renka pinigus iš lietuvių, o krauna lobius italijonams ir airiškiams ir jokios teisės žmonės prie savo turto neturi. Todėl protaujantieji lietuviai ir pradeda vis daugiau toleruoti savo bažnyčiai. **Tautietis.**

ATSAKYMAS NORWOODIEČIUI.

Prašau redakcijos patalpinti mano atsakymą Norwoodiečiui, iš gegužės 19 d., kur jis rašė, kad man jokia pašalpa nereikalinga. Štai kaip tikrenybėje buvo. Aš atvykau į Ameriką 1914 m. birželio mėnesy, 16 metų amžiaus. Nelaimė patiko mane 1916 m. gegužės 3. Jokio atlyginimo negavau iš dirbtuvės. Kiek pasveikęs pradėjau verstis pardavinėdamas vaistus. Atvažiavau į Norwoodą 1930 m. Bedarbei užėjus negalėjau pasidaryt pragyvenimo, pradėjau nervuotis ir tas mano sveikatai daugiau pakenkė. 1932 m. pradėjau gaut iš steito pašalpą. 1935 m. gavau du mėnesiu dirbti prie PWA už sarga, o 1936 m. dirbau prie WPA 3 mėnesius ir apsirgau, net mane paėmė nuo darbo į ligoninę ir padarė operaciją. Po tam dirbt jau negavau, dėl to viešai paprašiau pagalbos. Norwoodietis aiškina, kad man davė vietinėse dirbtuvėse darbus, bet tikrenybėj dirbtuvėse man darbo nedavė, aš galiu tai įrodyt per miesto valdybą. Kuomet aš dirbau, gavau $12.60 i savaitę, iš tų turėjau pavalgyt, tai pragert aš į dieną dešimkę. negalėjau. Norwoodietis rašo. kad aš galėčiau gaut pašalpos net iš bažnytinių draugijų, jeigu butų man reikalinga. Tamstos švogeris pirmas komitetas bažnyčios, o kiek tamsta gavai iš jų pagelbos? Priėjus bėdai, pats bėgai į miestą jieškot pašalpos, ir gavai, o mane siunti tenai. Mano tikra pavardė, **Jonas Šulcas.**

NAUJIENOS IŠ KANADOS

MIRĖ WINNIPEGO FAŠISTINĖ "KULTURA."

1931 metais Winnipege gyvavo daug lietuvių. Daugelis jų buvo atvykę iš Toronto, Montrealo ir kitų Kanados miestų, nes čia krizės laikais lengviau buvo gauti iš miesto pašalpą. Be to, pašalpa čia buvo žmoniškesnė negu kitur.

Lietuviai, kaip ir kiti, yra įvairių pažiurų: komunistai, socialistai, katalikai, fašistai, demokratai ir kitokie. Pašalpos gavimas parodė (nes reikėjo peštis dėl jos su policija), kad reikia organizuotis. Taigi ir pradėjo: steigė bedarbių komitetus, apsigynimo lygas ir buvo manoma steigti organizacijų.

Taigi to sąjudžio laiku buvo sukrutę ir lietuviški Smetonos fašistai, Dilys ir Gumbaragis. Susiradę keliatą pritarėjų, o kitus apmoniję, buk tai steigią rimtą kulturos draugiją, viena gražų sekmadienio popietį iš Magnus avenue paskelbė Winnipego lietuviškam pasauliui, kad jie, fašistai, įsteigę Winnipego Lietuvių "Kulturos" draugiją ir dabar pradėsią šviesti svietą. Visas priruošimasai darbas isteigti šį fašistinį lizdelį buvo daromas slapta. Asmenys, kurie yra dirbę kulturinį darbą dar Lietuvoje, nebuvo kviečiami. Žodžiu, buvo daroma taip, kad į steigiamąjį susirinkimą nepatektų pažangieji.

Pavyko. Įsteigė. Padarė keliatą susirinkimu ir porą vakarušku. Bet Winnipego pažangieji lietuviai, sužinoję tos draugijos tikslus, atidengė jos veidą ir pradėjo tiek spausdintu, tiek gyvu žodžiu kovoti tuos nelaimingus Smetonos bernus. Mėgino jie savo smetonišką veiklą pridengti "Kulturos" žurnalu, kurį išsirašė iš Šiaulių, bet ir tas neišdegė. Po to nieko neliko, kaip tik "Dirvoj" ir "Sandaroj" plusti pažangiuosius, ypač tuos, kurie turėjo drasos pirmutiniai atkasti užkastą šunį. Kai viskas buvo aiškiai atidengta, Smetonos busimieji medalio kavalieriai nutilo ir tylėjo iki pats šefas Dilys išvyko į Brooklyną, o Gumbaragis į Mainas.

Likusieji, taip vadinami mažiukai tautininkai, vis da suko galva kaip tą fašizmu apsikrėtusį jų lizdelį pagydyti, bet neįstengė ir, nieko gero savo "tautos vadui" nenuveikę, po 4 metų tą draugiją palaidojo.

Matyt, Winnipego klimatas lietuviškam fašizmui neina sveikaton. **J. N.**

ATITAISYMAS.

"Keleivio" 12 gegužės laidoje, pranešime apie pirmos gegužės apvaikščiojimą Winnipege, įvyko klaida. Tenai pasakyta, kad lietuviai savos grupės nesudarė, kaip kitais metais.

Dabar pasirodo, kad lietuviai dalyvavo, bet kadangi jų grupei vieta buvo paskirta ant pat galo, tai ji atvykus prapuolė minioje ir jos negalima buvo pastebėt.

Antras dalykas, kaip arčiau tribunos stovėjusieji tvirtina, tai aldermanas Peneris gegužinėje nekalbėjęs, o kalbėjęs komunistas Literik'as, Manitobos parlamento narys.

Šiuomi netikslų mano pirmos gegužinės aprašymą atitaisau. **J. N.**

AUKOS LIAUDIES KOVOTOJAMS.

Kanados Lietuvių Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti gavo $10.00 aukų priešfašistinių Lietuvos kalinių paramai. Pinigus prisiuntė drg. J. Sakal. Kapuskasing Lietuvių Komiteto sekretorius.

Nuo Edmontono Lietuvių Komiteto Lietuvos Liaudžiai Ginti drg. U. Survilienė prisiuntė $4.17.

Drg. A. Stadalninkas, Prud'Homme, Sask., paaukojo 75 centus (prisiuntė $1.00, bet už 25c. prašė prisiusti Lietuvos liaudies remėjo ženkleli).

Nuo S. D. K. L. S. P. D. 4 kuopos (Edmonton) drg. P. Zaleskienė prisiuntė $2.50.

Visiems aukavusiems Komiteto vardu tariu širdingą ačiu! **J. Lesevičius,** KLKLLG sekr.
P. O. Station D, Box 44,
Montreal, Canada.

SVARBUS ATSITIKIMAI ĮVYKSTA KASDIEN

TODĖL ŠIANDIEN *"NAUJIENAS"* REIKIA TURĖTI *KASDIEN*

Amerikos lietuviai turi tik vieną dienraštį, iš kurio viską patiria KASDIEN, tai didžiausį ir seniausį dienraštį "NAUJIENAS."

Negyvenkite nežinojime, patirkit viską, kas dedasi plačiam pasauly, KASDIEN skaitydami "NAUJIENAS."

Už Chicagos "NAUJIENOS" metams kainuoja tiktai $5.00. Metiniai prenumeratoriai dar gauna puikių dovanų. Vieną numerį pažiurėjimui galite gauti VELTUI,

"NAUJIENOS"
1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Sveikas gyvas, tėve!

—Dar krutu, Maike...

—Bet išrodai nusiminęs.

—Jes, vaike, turiu biskį klapato.

—Ar pakliuvai į policijos rankas?

—Ne, Maike, policija manęs dabar nebaderiuoja, ačiu Dievui, ale atsiranda kitokių trubelių. Musų Sčeslyvos Šmerties Susaidė per šventas Sekmines buvo sušaukus mitingą dėl dušios labo. Reiškia, turėjom dvasišką apdumojimą, kaip lengviausia galima patekti į dangaus karalystę. Musų staršas protokolų pisorius perskaitė iš "Draugo" gazietos straipsnį apie rožančiaus naudingumą ir pradėjo sakyt, kad rožančius yra geriausis vadovas į dangų. O jeigu kas nenori rožančiaus nešioti, jis sako, tai reikia dažnai minėti panelės švenčiausios vardą, o zlydukas negalės tada pristoti. Bet čia prasidėjo sporas, vaike. Aš jam nurodžiau, kad jis turi misteiką, ba katekizmuose yra davadlyvai pasakyta, kad minavot Dievo vardą už dyką yra griekas. Taigi, sakau, jeigu tu štedi kalbėsi apie panelę švenčiausią, tai šėtonas šiur nujos tavo dušią į peklą. Ir ar tu vierysi, Maike, ar ne, šitas sporas priėjo prie to, kad mudu turėjom bečyt iš kvortos šnapso.

—Na, ir kas iš to išėjo?

—Na, ir vot, Maike, kai mudu subečinom, tai jis paklojo ant baro tą pačią gazietą ir sako: ve, skaitykit visi, čia yra parašyta juodu ant balto, kad Dievo vardą reikia juzyt štedi, ba Dievui tas labai patinka. Sako, kaip motinai patinka, kada beibė šaukia "mama," taip ir Dievui patinka, kada mes jo vardą minavojam.

—Bet kokia tame svarba, tėve?

—Kaip gi tai nebus svarbos, Maike! Juk iš to išeina tokia rokunda, kad aš turiu fundyt kvortą šnapso.

—Na, tai imk ir užfundyk.

—Bet aš, Maike, nenoriu fundyt. Aš noriu, kad jis fundytų.

—Čia tai jau aš negaliu tau pagelbėt, tėve.

—Na, o ar tavo šitoj knygoj nėra parodyta, Maike, kaip sako Dievo zakonai?

—Apie ką?

—Nagi apie tai, vaike, ar gerai yra minėti Dievo vardas, ar ne?

—Tėve, aš jau nesykį tau sakiau, kad šitokiais klausimais tau geriausia kreiptis pas kleboną.

—O ar tu, Maike, negali man to išvirozyt?

—Bet mano nuomonė tau nepatiks, tėve.

—Olrait, tai pasakyk, kodėl katekizmuose yra vienaip parašyta, o "Draugo" gazieta visai kitaip provija? Sakyk, kas geriau žino Dievo tajemnyčias: ar tie, ką "Draugą" rašo, ar tie, ką pono Dievo prisakymus mums sustatė?

—Aš tau pasakysiu, tėve, kad nei vieni jų nežino, ką jie apie Dievą kalba. Ir todėl visas tikėjimas yra pilnas prieštaravimų.

—Ale šventas raštas, Maike, nemeluoja.

—Tas raštas kaip tik ir yra pilnas prieštaravimų, tėve. Pavyzdžiui, Biblija sako, kad pirma Dievas sutvėrė šviesą, o saulę ir mėnulį užkabino ant dangaus skliautų tik už trijų ar keturių dienų.

—O ar tas ne teisybė, Maike?

—Žinoma, kad ne. Tik pagalvok, tėve, kaip galėjo buti šviesu, pakol nebuvo nei saulės, nei mėnulio, nei žvaigždžių?

—Ogi galėjo lektrikas degti.

—Elektros lempą, tėve, išrado tiktai Edisonas. Be to, elektrai gaminti ir lempose ją žibinti reikalingos tam tikros mašinos ir prietaisai, kuriuos taip pat da nelabai senai žmonės išrado. Dievas tverdamas pasaulį nieko apie tuos dalykus nežinojo.

—Tai kodėl gi šventas raštas to nepasako, Maike?

—Ogi todėl, kad tą raštą rašė tokie pat išminčiai, kaip ir tie "Draugo" redaktoriai.

—Na, jeigu tu taip sakai, Maike, tai jau aš tos kvortos šnapso nepirksiu.

FAŠISTAS FAŠISTĄ IŠVIJO.

Telegramos sako, kad generolas Franco išvijęs iš Ispanijos savo sėbrą Manuelį Hudillą, kuris buvęs labai įtakingas vienos fašistų falangos vadas. Iš pradžių jam grėsęs net sušaudymas, bet vėliau pavartota ištrėmimas. Sakoma, kad ištremtasis Hedilla vyksiąs Vokietijon. Kuo jis nusidėjo, nepasakyta.

UGNIS SUNAIKINO 200 NAMŲ.

Filipinuose ugnis nušlavė Parakelės miestelį, kuris stovėjo prie aukso kasyklų. Apie 200 namų nuėjo su dumais.

Mokslas ir Literatura.

DUJŲ IR NAFTOS REIKŠMĖ MUSŲ CIVILIZACIJAI.

Musų laikus tikrai galima pavadinti dujų ir naftos gadyne. Be dujų ir naftos kultura butų negalėjusi pasiekti tokio aukšto laipsnio, kaip dabar yra pasiekusi. Tad šia proga pravartu kiek plačiau pažvelgti dujų ir naftos reikšmę žmonijos istorijoj.

Oras yra dujos. Tad pirmiausia žmonės išmoko plačiau naudotis vėjo jėga. Vėjo maluno išradimas siekia prieškrikščioniškų laikų. Vėjo išradėju laikomas Ponto karalius, Mitridas IV. Bet dar anksčiau, negu buvo jis įkinkytas malunus sukti, vėjas buvo naudojamas jurininkystėj laivam varyti. Senovės punų (finikėnų) laivai skrodė Viduržemio juras ir Atlanto vandenyną iki tolimosios ukanotos Britanijos ir Baltijos juros krantų.

Ypač reikšmingi dujų istorijoj yra 1330-tieji metai. Tais metais Bertoldas Švarcas, kaip sakoma, visai netikėtai išradęs paraką. Parakas sprogdamas virsta dujomis, kurios, staigiai besiplėsdamos, išvysto didelę jėgą. Tačiau, didelė žmonijos gėda, kad parako ir vėliau kitų sprogstamų medžiagų dujos pirmiausia buvo panaudotos šaunamiems ginklams gaminti, kitaip sakant, žudyti gyvulius ir žmones. Parakas ir dinamitas yra padarę labai daug gero, tiesiant kelius per kalnus ir palengvinant metalų ir mineralų gavimą iš žemės gelmių. Bet dabar padarė da daugiau.

Visai atskira gadynė žmonijos kulturoj prasideda nuo tos dienos, kai francuzų fizikas Papinas XVII-tame šimtmety vandens garus pritaikė darbui dirbti. Laikui bėgant, vandens garai virto galingiausiu jėgos šaltiniu. Garas buvo įkinkytas sukti mašinas fabrikuose, varyti garlaivius ir traukinius. Atrodė, kad žemėj įsiviešpatavo "garo amžius." Tačiau žmogaus protas ties garo galybe nesustojo. Greitai paaiškėjo, kad garas yra labai didelis tinginys, o žmonėms buvo reikalingi tobulesni ir didesni jėgos šaltiniai. Prasidėjo naftos ir elektros amžius.

Marco Polo, aprašydamas savo kelionę į Kiniją 1271—1295 m., mini naftos šaltinius Baku apylinkėse, Kaukaze. Tie šaltiniai tuomet traukė daug žmonių visiškai kitam tikslui, nes nafta buvo geras vaistas susirgusiems kupranugariams gydyti. Ilgus amžius, beveik ligi pat XIX amžiaus vidurio, kuomet buvo išrasta pirmutinė žibalinė lempa, nafta buvo laikoma tik vaistu. Todėl visiškai nenuostabu, kad dar XIX amžiaus pradžioj Amerikos druskos bendrovės keikdavo atgręžę naftos šaltinius. Jei tik iš gręžimo imdavo musti nafta, druskos bendrovės mesdavo darbą ir išlaidas nurašydavo į nuostolius. Minėti naftos šaltiniai buvo paliekami be jokios priežiuros.

Vieni iš tokių "nelaimingų" druskos ieškotojų, kurie nuolat užtikdavo naftos šaltinius, bet ne druskos klodus, buvo du broliai, James ir Samuel Kier-ai, kurie gręžę ieškodami druskos Pennsylvanijos valstijoj. Samuel Kier'as iš pradžių mėgino pardavinėti rastą naftą bonkomis, kaipo "vaistą nuo visų ligų." Tačiau naftos buvo tiek daug, kad nebuvo jokios galimybės ją išparduoti vaistų pavidalu. Tada jam atėjo mintis, ar negalima butų panaudoti naftą namams apšviesti. Nafta degdama labai dvokia, todėl Kier'as pamėgino ją valyti. Bandymai davė gerų rezultatų. Taip ir atsirado iš naftos žibalas arba kerosinas. Pittsburghas greitai virto centru, kur gamino žibalines lempas. Greitai po to brolių Kier'ų naftos bendrovė negalėjo tiek daug duoti naftos, kiek jos pareikalaudavo. Tada teko vėl gręžti žemę ir ieškoti jau ne druskos, bet naftos. Tad tikrąją naftos gadynės pradžią reikia laikyti 1859 metų rugpiučio mėnesio 27 d., kada pirmą kartą jieškant naftos, darbininkas Sam Smith sušuko, pamatęs besiveržiantį šaltinį: "Nafta!"

Po kelių metų atsirado pirmieji motorai, varomi valyta nafta-gazolinu.

Taip prasidėjo naftos gadynė. Be naftos šiandien neskraidytų padangėse lėktuvai, neužtų gatvėse automobiliai, turėtų užsidaryti fabrikai, sustoti jurų garlaiviai. Nafta dabartiniu metu lemia ir tarptautinės politikos klausimus.

Reikia tačiau neužmiršti, kad ir nafta yra naudingiausia tik tada, kada ji virsta dujomis, taip kaip parakas ir kitos sprogstamos medžiagos. Automobilių ir orlaivių motorai yra taip padaryti, kad gazolinas juose susimaišo su oru, paskui tampa smarkiai suslėgtas ir sprogdinamas elektros kibirkštimi. Sprogdamas jisai virsta į dujas, kurios besiplėsdamos cilinderiuose stumia pistonus ir tuo budu varo visą mašiną.

Kas bus toliau? Ar pasibaigs kada dujų ir naftos viešpatavimo gadynė? Į šiuos klausimus gan sunku atsakyti, turint galvoj tai, kad viskas ir visur stengiamasi pakeisti elektra, kuri visais atžvilgiais patogi panaudoti žmonijos tikslams siekti.

KAIP RAŠĖ PUŠKINAS 100 METŲ ATGAL.

Šįmet sukako 100 metų, kaip buvo dvikovoj nušautas didis rusų poetas, Aleksandras Puškinas, ir šitą sukaktį iškilmingai paminėjo visa Sovietų Rusijos spauda. Paminėjo ją ir Lietuvos pažangioji spauda, nes Puškinas jau ir tada, 100 metų atgal, kovojo prieš klerikalizmą ir prieš caro valdžios kamarilę. Ypač griežtai prieš "samoderžaviją" Puškinas pasisako savo eilėrašty "Zielionaja Lampa."

To eilėraščio suagituotas Puškino bendralaikis poetas A. Odojevskis sušuko:

Naš skorbnyj trud ne propadiot:
Iz iskry vozgoritsia plamia...
Mieči skujom my iz cėpiei
I vnov zažžiom ogon svobody,
I s nieju grianiem na cariei—
I radostno vzdochnut narody...

Kas reiškia:

Mųs skausmo darbas nepražus:
Kibirkštis turės užliepsnoti...
Iš pančių kalsime kardus
Ir vėl laisvės ugnį uždegsim,
Ir ja mes trenksim į carus—
Ir liaudis atsikvėps džiaugsmingai!

Puškinas buvo išauklėtas prie caro dvaro, aukštų sferų produktas, tačiau ėjo prieš tą srovę, kurioje jam teko gyventi. Jis simpatizavo Rusijos liaudžiai. Dėl to jis caro dvariškių buvo nelabai mylimas.

Jis rašė:

I dolgo budu tiem liubezen ja narodu,
Čto čuvstva dobryja ja liroi probuždal,
Čto v moj žestokij viek proslavil ja svobodu
I milost k pavšim prizyval!...

Reiškia:

Ir todėl malonus ilgai aš busiu liaudžiai,
Kad lyra žadinau aš kilnuosius jausmus,
Kad žiauriuoju laiku aš laisvę išgarbinau
Ir malonės kritusiems šaukiau!...

Puškinas nekuomet nepataikavo savo priešams. Vietoj to, jis skaudžiai juos plakdavo. Pavyzdžiui, į generalgubernatorių Voroncevą, kurs rašinėjo carui skundus prieš Puškiną, jaunas poetas paleido šitokią epigramą:

Polu-geroj, polu-nevieždа,
K tomu ješčio polu-podliec!
No tut odnako jest nadieždа,
Čto polnyj budet na koniec!

Vadinas, tas generalgubernatorius yra:

Pus-didvyris ir pus-nemokša,
Prie to da ir niekšas pusiau!
Bet čia galima dar tikėtis,
Kad bus ir čielas pagaliau.

Galima tikėtis, vadinas, kad galų galę gubernatorius Voroncovas pasidarys visiškas niekšas—polnyj podliec!

Puškino laikais Rusijoj buvo pagarsėjęs ištvirkėlis ir latras Feodoras Tolstojus, kuris dalyvavo Kruzenšterno ekspedicijoj, plaukusioj 1803—1806 metais aplink žemę. Sugryžęs iš tos kelionės jisai da tarnavo caro armijoj karininku, bet dėl savo ištvirkimo, girtuokliavimo, dvikovų ir kitokių skandalų buvo net du kartu išmestas iš karininkų luomo, pagaliau apsivedė su čigone.

Šitą caro aficierą Puškinas nušvietė taip:

V žizni mračnoj i prezriennoj
Byl on dolgo pogružon,
Dolgo vsie koncy vsielennoj
Oskvernial razvratom on—
No, ispravias ponemnogu,
On zagladil svoj pozor
I teper on—slava Bogu—
Tolko čto kartiožnyj vor.

Lietuviškai tas bus maždaug taip: Tamsiam ir niekingam gyvenime ilgai nuskendęs buvo jis; ilgai visus kraštus pasaulio ištvirkimu teršė jis; bet po biskį surimtėjo ir dabar jis—ačiu Dieivui—tik prie kortų dar vagis.

Taip apie caro valdininkus Puškinas rašė jau 100 metų atgal. Jis vadino juos stačiai niekšais ir vagimis.

SKUNDAS.

("Musų Jaunimas")

Tiesus kelias laimėn tiesias
per kentėjimų naktis.—
Kur nuneš vilčių ekspresas
kova degančias akis?

Didžio skausmo tylų aidą
vėjai blaško po laukus...
Mano broliai skurdą braido,
mindo purvinus takus.

Akys jieško, akys mato,
kam gyvenimas gražus:
Rumai laimės pilį stato...
Lušnai—juodinas dangus...

Pov. Malinauskas.

Sveikatos Skyrius

Šį skyrių veda
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA.

RUGŠTUS PIENAS KAIPO MAISTAS IR GYDUOLĖ.

Rašo Dr. A. Yuška.

Europoje nuo senų senovės žmonės valgydavo daug rugšto pieno nevien kaipo naudingą maistą, bet kaipo gerą gyduolę nuo daugelio ligų. Jie tikėdavo, kad žmogaus grožis, skaistumas, jaunuolių raudoni skruostai ir tt. paeina nuo gėrimo rugšto pieno. Rugščiu pienu gydydavo vidurių užkietėjimą ir kitokias ligas, taipgi įvairiais nuodais užsinuodijusiems vartodavo kaipo antidotą arba atgaivintoją. Tais laikais, gal neturėdami nieko geresnio, žmonės buvo priversti gerti rugštų pieną ir iš patyrimo sužinojo jo vertę kaipo gyduolę. Bet moksliškai apie jį nebuvo žinoma iki pradžios dvidešimto šimtmečio.

Rusų bakteriologas Metchnikoff, Paryžiuje budamas garsaus Pasteur mokslo įstaigos direktorium nuo 1902 iki 1908 m. atsižymėjo savo moksliškais suradimais. Jis surado, kad nesuvirškinti proteinai, mėsa, pupos, žirniai ir tt. didžiosiose žarnose rugsta arba fermentuojasi ir sudaro daug nuodingų rugščių, kurios įsigavusios į kraują, nuodija visą žmogaus kuną ir sukietina kraujagysles, nuo kurių paeina augštas kraujo spaudimas. Taipgi Metchnikoff'as surado ir bakterijas, kurios buna priežasčia surugimo pieno. Jis pavadino jas lactic acid bacillus. Toliaus jis patėmijo, kad proteinai sumaišyti su lactic acid baciliais nefermentuoja arba maistas žarnose nesupuva ir nesudaro nuodų, kurie sukietina kraujagysles, nuo kurių žmogus greitai pasensta. Žmogus, kad ir metais senas, jei jo kraujagyslės nesukietėjusios, jis visados jaučiasi jaunas, dėlto ir gyvena ilgą amžių. Taigi, kad prailginti žmogaus amžių Metchnikoff'as pataria žmonėms gerti daug rugšto pieno, ir niekad nepasenti.

Nors nuo senų laikų visiems buvo žinomas rugšto pieno naudingumas ir pasekmės, bet jo veikmė kaslink prailginimo žmogaus amžiaus, visiems pasaulio mokslininkams pasirodė nepaprasta naujiena. Dėlto Metchnikoff'as užsipelnė didžią pagarbą ir nemirštantį vardą. Kadangi visi nori ilgai gyventi, dėlto visas pasaulis daug apie tai susirupino.

Visi pripažino Metchnikoff'o aiškinimą teisingu kaslink sumažinimo fermantacijos žarnose ir tt., bet tolesniai tyrinėjant tapo surasta, kad rugšto pieno bacillai ne visi į žarnas įsigauna. Didesnė jų dalis skrandžio ir žarnų syvais tampa sunaikinta, tik ištvermingesnieji šviežiai surugusio pieno ir tai maždaug viena lactic acid bacilų rušis taip vadinama bacillus acidpohilus laimingai žarnosna nueina ir atlieka savo tikslą, tai yra sumažina bei sulaiko žarnose nesuvirškintų proteinų fermentaciją, tai yra sunaikina nuodus kenkiančius žmogaus sveikatai. Gydytojai pradėjo vartoti bacillus acidophillus kaipo vaistą žarnų ligomis sergančių ligonių ir pasirodė geros pasekmės, nes apie 70 nuoš. tokiu budu gydytų ligonių pagijo.

Kada bacillus acidophillus žarnų gydymui liko pripažintas, taip sakant, naudingu vaistu, o nekurių šalių, ypač Amerikos žmonės nemėgsta gerti rugšto pieno, tad kilo svarbus klausimas kaip bacillus acidophillus veikliai išauginti ir koncentruotoje formoje sutaisyti, kad ligoniams skirtą kiekį butų paranku suvartoti. Gyduolių išdirbėjams iš komercinio atžvilgio radosi gera proga. Jie norėdami tuomi pasinaudoti, taip pat ir žmonijai patarnauti, pasirupino užinteresuoti nekuriuos chemikus, kurie po ilgų tyrinėjimų surado budą užauginimui bacillus acidophillus. Vaistų dirbtuvėse pradėjo bacilus auginti. Atmieravę tam tikrą kiekį, dozę, kad gražiai atrodytų ir gardžiai ragautųsi chokoladu apdirbinėja pavidale saldainių sutaisę į dėžutes, vaistinėse tas naudingas gyduoles pardavinėjo. Gydytojai nuo vidurinių ligų ligoniams jas užrašinėjo. Bet toks gydymo budas pasirodė nepraktiškas dėlto, kad tie vaistai, t. y. bacillus acidophillus, nors geriausiai šaldytuvėse užlaikomi išbuna tik keliatą mėnesių veikluys. Toliau jie pasensta ir lieka nenaudingi. Antra, norint gauti geras pasekmes, ligoniams reiketų sąžiningai kasdien vartoti tuos vaistus per ilgą laiką, maž-daug nuo penkių iki dešimties sąvaičių.

Greitai nepagyjant, ligoniam nusibosdavo punktuališkai vartoti tokius vaistus. Jie paliaudavo gydytis pirmiau, negu pasiekdavo savo mierį arba išsigydydavo. Dėl aukščiau minėtų priežasčių pienu arba lactic acid bacillus gydymas per paskutinius kelis metus buvo visai sumažėjęs. Dabartiniais laikais, pagerintoje formoje, iš naujo pradeda rekomenduoti rugštų pieną arba lactic acid bacillus gydyti ligonius, tik kiekvieną kartą priimant vaistus reikia vartoti vieną arbatinį šaukštuką pieninio cukraus (lactos). Taipgi pataria gerti tik šviežią rugštų pieną arba pasukas (buttermilk) nesenesnį kaip 24 valandas raugintą. Nes tada buna bacilai tvirčiausi ir pasiekę žarnas gali sunaikinti daug nuodingų medžiagų, kurios nuodija kraują, sukietina kraujagysles ir be laiko žmogų pasendina.

Garsus bakteriologas Metchnikoff žmonijai moksliškai parodė, kad rugštus pienas yra geras maistas ir gera gyduolė, ir kurie daug jo valgys arba gers, greitai nepasens. Taigi, pasiremiant Metchnikoff'o patarimais, išmintingai padarytų musų tautiečiai, kad kiekvienas, kuris tik gali, įsitaisytų savo laboratoriją ir augintų lactic acid bacillus, bacillus acidophillus ir bacillus bulgaricus, tai yra raugintų rugštų pieną, o per 24 valandas jų piene užaugs nesuskaitomi milionai. Vietoje alaus gerti po kvortą rugšto pieno arba pasukų kasdien netik per dešimtį sąvaičių, bet per dešimtį mėnesių arba ir per dešimtį metų dėl geresnių rezultatų vartotų po keliatą šaukštelių pieninio cukraus (lactos). Vasarą karštoje dienoje, kada žmonėms buna reikalinga valgyti daug druskos, tai gerai užsudytas rugštus pienas labai tinka ir buna naudingas sveikatai.

Kurie negali ar nemoka surauginti rugšto pieno, tokiems gali buti patogu nuvažiuoti į lietuvių ukį (farmą), kur kiekviena ukininkė moteris turi savo laboratoriją ir augina kelių rušių bacilus, t. y. raugina pieną. Jos su mielu noru pavaišins tuomi gardžiu jaunystės eleksiru. Rugštus pienas yra geras vaistas nuo daug ligų: autoinfekcijos, nuovargio, liuosavimo arba kietėjimo vidurių, žarnose puvančio maisto, gazų, rugščių, visokių žarnų nesveikumų, aukšto kraujo spaudimo, galvos skaudėjimo ir tt.

NAUDINGI PATARIMAI.

Šaukštukas trintos muštardos įmaišytas į puoduką karšto vandens tuoj iššauks vėmimą. Per klaidą paėmus nuodų arba susirgus nuo persivalgymo, tuoj reikia išgerti karštos muštardos.

Riešutai valgomi su druska yra daug lengviau suvirškinami viduriuose.

Puodukas karštos juodos kavos užmuša svogunų kvapą burnoj.

Įvairios Žinios.

BELGIJA.

Sudegė stratosferos baliunas. — Netoli Bruselio miesto žinomas stratosferininkas prof. Piccard pereitą sąvaitę buvo paruošęs savo baliuną naujam kilimui į dausas. Baliunas buvo jau pripustas dujomis ir 50 kareivių laikė jį už virvių prie žemės, kaip prof. Piccard taikėsi lipti į pakabintą apačioje gondolą. Staiga baliunas užsidegė nuo ugnies, kuria buvo šildomas oras baliuno viduje. (Prof. Piccard pirmu kartu mėgino pavartoti įkaitintą orą baliuno kėlimui aukštyn.) Viskas sudegė ir kilimas neįvyko. Baliunas kainavo 35 tukstančiai dolerių.

KANADA.

Dionne'ų penkinukės jau dainuoja per radio. — Pereitą penktadienį sukako jau 3 metai, kaip Kanadoje gimė francuzo ukininko Dionne'o šeimynoj 5 mergaitės. Jos visos auga sveikos ir savo gimtadienio proga jau padainavo francuziškai per radio. Jeigu tas mergaites butų auginusi pati motina, taip kaip reikalavo Romos katalikų kunigai, tai vargiai jos butų šiandien visos gyvos. Bet jas paėmė valdžia ir atidavė daktaro globai. Ir jos visos auga sveikos.

ŠVEDIJA.

Anglija perka kanuoles orlaiviams šaudyt.—Bofors ginklų dirbtuvė Švedijoj yrą išvyščiusi ir gamina naujo tipo kanuoles orlaiviams šaudyt. Jomis galima esą šaudyt stačiai aukštyn ir per vieną minutę jos išleidžiančios 250 smarkiai sprogstančių nedidelių bombų. Orlaiviui išsisukti nuo tos kanuolės ugnies esą beveik negalima. Todėl Anglija užsakė visas tas kanuoles, kiek tik ši firma galės jų pagaminti per du ateinančiu metu. Tom kanuolėm bus apsaugotas Londonas, nes esą žinoma, kad vokiečių generalinis štabas yra nutaręs, kilus karui, visų pirma bombarduoti iš oro Londono miestą.

MEKSIKA.

Baisi nelaimė. — Michoacano valstijoj nuo didelių liučių pereitą sąvaitę išgriuvo didelė užtvanka ir sunaikino beveik visą kasyklų miestelį Tlapujahua. Apskaitoma, kad 700 namų buvo nunešta nuo pamatų ir sugriauta. Žuvusių žmonių skaičius rašant šią žinią da nebuvo tikrai nustatytas. Kai kurie spėjo žuvusių busią iki 500 žmonių.

ISPANIJA.

Fašistai sunaikino Amerikos diplomato automobilį. —Italų orlaiviai Ispanijoj užpuolė anądien Valencijos miestą ir numetė kelis šimtus bombų, užmušdami apie 100 beginklių žmonių ir sugriaudami daug namų. Viena bomba nukrito prie Amerikos atstovo Griffino namų, sugriovė jo garažą ir sunaikino automobilį.

ITALIJA.

Fašistinė propaganda bus vadinama "liaudies kultura." — Mussolinio propagandos ministerija, kuri kontroliuoja spaudą ir radio, nuo 1 birželio bus vadinama jau nebe propagandos ministerija, bet "liaudies kulturos" ministerija. Visas savo šunybes fašistai mėgsta vadinti gražiais vardais.

BRAZILIJA.

Naikins kavos medžius.—Šį pavasarį Brazilijoj liko 13,618,000 maišų neišparduotos kavos. Prie šito pertekliaus dabar prisidės dar 25,931,000 maišų naujo derliaus, taip kad iš viso Brazilija turėsianti ant rankų 39,549,000 maišų kavos, o eksportuoti į užsienį galima tiktai apie 18,000,000 maišų. Kai kavos nėra kur dėti, tai labai nukrinta jos kaina. Todėl Brazilijos valdžia esanti nusistačiusi išnaikinti dalį kavos medžių. Jų naikinimas prasidėsiąs ateinančią vasarą.

ANGLIJA.

Pasitraukė Baldwinas ir MacDonaldas.—Pereitą sąvaitę Anglijos ministerių pirmininkas pasitraukė "į pauksne," užleisdamas savo vietą Chamberlainui. Kartu su juo pasitraukė ir Ramsay MacDonald iš valdžios. Kaip Baldwinui, taip ir MacDonaldui karalius pasiulė "lordo" titulą, taip kad jiedu dabar galėtų ramiai sau sėdėti lordų bute. Bet MacDonaldas šito titulo nepriėmė.

SOVIETŲ RUSIJA.

Sušaudė da 11 "šnipų," iš viso jau 55. —Pereitą sąvaitę Maskva paskelbė, kad Chabarovsko mieste, Sibyre, buvo sušaudyta da 11 "šnipų." Tai padaro jau 55 žmones, kurie paskutinėmis dienomis buvo sušaudyti Tolimuose Rytuose. Sovietų valdžia sako, kad jie tarnavę Japonijos šnipams, ardė geležinkelius ir kitokiais budais griovė valstybę.

FILIPINAI.

Dėl pavydo užmušta 15 žmonių. — Filipinietis vardu Kalinga Boli įtarė savo žmoną turint meiliškų santikių su kitais vyrais. Iš to pavydo jisai užmušė ją ir 7 įtartus vyrus. Užmuštųjų giminės nutarė už tai atkeršyt ir prasidėjo karas. Iš viso buvo užmušta 15 žmonių.

JAPONIJA.

Grumoja Kinijai karo laivais. — Svatau mieste, Kinijoj, anądien buvo įžeistas Japonijos šnipas. Dabar Japonija nusiuntė 3 karo laivus į Svatau uostą, reikalaudama, kad kiniečiai atsiprašytų.

KANADA.

Nuteisė pakarti. — Montrealo mieste teismas nuteisė pakarti farmos darbininką Gaetaną Choquette'ą, kuris pasmaugė tulą našlę. Pakorimui laikas paskirtas 20 rugpiučio.

"ŠALIN HAJAŠI VALDŽIA!"

Taip šaukia Japonijos žmonės prieš militaristų diktaturą.

Nesenai rašėm "Keleivy," kad Japonijoj įvyko parlamento rinkimai ir valdžia buvo smarkiai sumušta, daugiausia laimėjo kairiosios partijos. Pagal priprastą praktiką, ministerių kabinetas, kuris susideda iš militaristų ir rinkimuose buvo sumuštas, turėjo tuojaus rezignuoti. Bet iki šiol jis sėdi sau ant sosto ir nemano trauktis. Todėl dvi didžiausios japonų partijos, "Minseito" ir "Seyukai," pereitą sąvaitę sušaukė bendrą mitingą ir pareikalavo, kad dabartinis militaristų kabinetas su premjeru Hajaši priešaky tuojau rezignuotų, nes dėl diktatoriško jo elgėsio šalis pradeda labai nerimauti.

Ant to namo, kuriame ėjo šis partijų susirinkimas, buvo iškabinta milžiniška vėliava, 50 pėdų pločio ir tokio pat ilgio, ant kurios stambiomis raidėmis buvo užrašyta: "ŠALIN HAJAŠI VALDŽIA!"

Policija tačiau šitą vėliavą prašalino, paaiškindama, kad toks aštrus šukis galįs išgąsdinti karalių, kurio rumai yra tiesiai antroj pusėj gatvės.

Vidaus reikalų ministeris tuo tarpu užtikrino Hajaši kabinetą, kad jis nieko nesibijotų, nes policija esanti paruošta atremti bet kokį sukilimą. Kaip išrodo, Japonijoj greitu laiku turės įvykti persilaužimas. Turės nusileisti viena ar kita pusė. Dvi priešingos jėgos negali valstybei vadovauti.

P. S. — Ši žinia buvo jau sustatyta, kaip atėjo iš Japonijos pranešimas, kad generolo Hajaši vadovaujamoji Japonijos vyriausybė šį panedėlį rezignavo. Naujam parlamente toji valdžia turėjo vos 11 savo šalininkų iš 466 atstovų. Taigi demokratija Japonijoj šį mušį laimėjo.

Pradėjo Organizuoti Fordo Darbininkus.

United Automobile Workers of America unija, kuri priklauso prie C. I. O., pradėjo organizuoti jau ir Fordo fabrikų darbininkus. Fordas visuomet buvo aršiausis unijos ir streikų priešas, bet dabar išrodo, kad turės uniją pripažinti, kitaip streikas sustabdys visą jo pramonę. Dearborne, Detroito priemiesty, kur stovi Fordo fabrikai, pereitą sąvaitę unija jau atidarė du savo ofisu ir pradėjo organizacijos darbo. Fordas griežia dantimis, bet negali nieko padaryt, nes Wagnerio Įstatymas garantuoja darbininkams teisę organizuotis ir draudžia darbdaviams jų organizavimąsi trukdyti.

Negalėdamas unijai kitokiu budu priešintis, Fordas atspausdino 150,000 kortų ir išsiuntinėjo jas visiems savo darbininkams, patardamas jiems apsvarstyti šitokį jo paklausimą: "Ar yra reikalo kas mėnesį mokėti pašaliečiams pinigus vien dėl to, kad jus dirbat pas Fordą?" Kitaip sakant, pagalvokite, koks reikalas jums prigulėti prie unijos ir mokėti jai duokles?

Automobilininkų unijos pirmininkas Homer Martin sako, kad už šitą agitaciją Fordas gali but nubaustas, nes tas kortas siuntinėdamas jisai aiškiai agituoja darbininkus prieš uniją, o Wagnerio Įstatymas tokią agitaciją draudžia.

FORDAS PASKELBĖ 32 VALANDŲ SĄVAITĘ.

Fordo automobilių dirbtuvėse Detroite pereitą sąvaitę buvo paskelbta, kad darbams sumažėjus, per vasarą bus dirbama tik 32 valandas per sąvaitę.

POLICIJA NUŠOVĖ DARBININKĄ.

San Pedro, Cal. — Pereitą sąvaitę policija čia nušovė vieną laivų krovėją. Uosto darbininkai dėl to buvo paskelbę protesto streiką.

Gibraltaro žiniomis, į Cadizo uostą pereitą sąvaitę atėjo Ispanijos fašistų karo laivas smarkiai apardytas ir per jo šonus veržėsi vanduo. Spėjama, kad jį buvo pasigavę lojalistų orlaiviai.

Paskutinė Rokfelerio Kelionė.

Šis vaizdelis parodo, kaip Floridoje mirusio milionieriaus Rokfelerio grabas keliamas į specialų vagoną. Iš Floridos jį atvežė Clevelandan, į Lakeview kapines, kur yra palaidota jo žmona.

Jie Nori Kapitalo Diktaturos.

Amerikos ambasadorius Dodd pranešė į Washingtoną iš Berlyno, kad vienas Amerikos piniguočius, kuris turi arti biliono dolerių, kartu su kitais bilionieriais daro slapta planus nuversti čia demokratinę valdžios formą ir įsteigti kapitalo diktaturą. Kas tie plutokratai yra, jis viešai nepasakė, bet spauda spėja, kad tai busią Du Pontų šeimyna, Morganas, Raskobas ir kiti. Du iš jų yra parodyti šiame paveikslėly, tai Pierre S. du Pont (kairėj) ir John J. Raskob, buvęs General Motors korporacijos galva.

NAMAS PARSIDUODA

Keturių ruimų, penki lotai, kampas. Brukuota gatvė, pusė bloko iki gatvėkario, į darbą tik per gatvę. Darbas, anglių kasyklos. Kas nori gali pirkt namą arba lotą, darbą gaus. Parduosiu pigiai. (3)
WM. SHIMKUS
1620 No. 10th st., Springfield, Ill.

Reikalingas partneris

Aš pavienė moteris, turiu gražų namą, 6 šeimynų (apartment house) gražioj vietoj ir geros įneigos. Taipgi turiu gerą darbą ant visados ir gerai uždirbu, man vienai sunku namai prižiurėti, dėlto reikalingas pusininkas. Gera proga doram vaikinui arba našliui, galima gražų gyvenimą pasidaryt. Kreipkitės ypatiškai arba laišku. Mrs. E. Danilis (3)
1354 Willoughby av., Brooklyn, N.Y.

Žali Laukai ir Daržai.

Dovana, dovana! Parsiduoda farma, labai pigiai. Graži vieta. Savininkas serga 3 metai, žemė gera 80 akerių, budinkai dideli, stogai nauji, karvės geriausios veislės, įtaisai nauji žemės dirbimui, 60 medžių, 20 didelių malkom ir ganykla. 7 karvės, 2 jaunos tvinksta, 1 telyčia, 2 pumpos, 2 geri arkliai, mašinos, įrankiai. Stuba 6 ruimų. Gali pirkt su gyvuliais arba viena farma $1,500. Mašinos ir gyvuliai $1,500. Gali padaryt gerą pragyvenimą. Iš karvių į mėnesį $50 ir daugiau. Atvažiuokit pažiurėti arba laišku klauskite. (4)
Petronėlė Yuškevičienė
Box 16, Garden, Mich.

WORCESTER, MASS.
CHESNEY'S CANTEEN
GERIAUSI IŠSIGĖRIMAI IR VALGIAI.
Visokia Degtinė, Likeriai, Vynai ir visokių išdirbysčių ALUS.
VALGIAI ŠVIEŽI ir GEROS RŪŠIES.
PATARNAVIMAS GERAS!
Taipgi gaunamas ir "KELEIVIS" pavieniais numeriais.
90 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.

EKZIMA—IŠBĖRIMAS.

"Per 9 mėnesius aš kentėjau nuo šlapių išbėrimų abiejose ausyse. Tik 10 dienų ėmė prašalint skausmą, niežėjimą ir išbėrimus pradėjus vartoti Marvan Dermopathic Salve. Aš dabar galiu linksmai pasakyt, kad visai pasveikau, ačiu jusų mosčiai," rašo ponia C. S., 270 S. 3rd st., Brookly, N.Y.
MARVAN DERMOPATHIC SALVE
Sustabdo niežėjimą greitai ir pagreitina gydymą. Ekzimos, Psoriasis, Ringworm, Athlete's Foot, Inching Piles, etc. Saugi, Smagi ir greit Veikianti. Daktarai ją rekomenduoja. Gvarantuojam patenkins arba grąžinsim pinigus. Jaras 60c.; Dvigubas už $1.00. Užsisakykit šiandien. Užmokėsit gromatnešiui.
MARVAN LABORATORY, Inc., Dept. T.
407 E. 6-th St., New York, N. Y.

PARSIDUODA NAMAS

2 šeimynų 5 ir 7 ruimai, 9 metų senas, visi įtaisymai. Pirmasis laimės, parsiduoda nebrangiai. Priežastį pardavimo paaiškinsim ypatiškai. Garsinsiu tik 3 sąvaites, jeigu neatsitiks lietuvis, parduosiu svetimtaučiui. Geras pirkinys. Matyt galima bile laiku. ANTON LUTUS (1)
57 Exeter st., East Arlington, Mass.

PARSIDUODA KEMPĖ

Vienas ir 1-4 akeris žemės, 160 pėdų frontas prieš ežerą, 7 nauji botai, 3 ruimų stuba su visais naujais įrengimais, 1 mailė nuo Montellos. Kaina $1,000. Kreipkitės pas: (3)
Wm. Ikasala,
Lynwood st., Abington, Mass.

Puiki Farma

120 akerių, 40 akerių dirbamos, kita graži giria ir tekantis vanduo, gera žuvauti ir maudytis. Geri triobesiai, nauja moderniška stuba, šiltas vanduo ir maudynės. Yra vaisingų medžių ir jaunų gyvulių. Esu našlė ir neišgaliu išlaikyt. Klauskite:
Mrs. D. J. Slakis, Blaine, Ore.

GEZO STEIŠINAS

Parsiduoda pigiai, prie U. S. Route 20, pusantro akerio žemės, 7 ruimų stuba, maudynė, elektrika, gezas virimui, dideli porčiai. 4 akeriai geros žemės, 8 kambarių namas, tvartai dideli prie kito kelio. Klauskite: (1)
G. M. Kanton,
R. D. 3, Richfield Springs, N. Y.

SVEIKAS IR GARDUS ALUS TAI LIETUVIŲ IŠDIRBYSTĖS
Brockert's ALE
KURIE NORI TIKRAI GERO ALAUS ATSIGERTI—PABANDYKIT TIKRO LIETUVIŠKO ALAUS.
JAU GAUNAMAS IR BONKUTĖSE
PRAŠYKITE VALGYKLOSE IR TAVERNOSE.
BROCKERT BREWING CO., Inc.
TELEFONAS Worcester—5-4334
81 LAFAYETTE ST., WORCESTER, MASS.
Bostono Skyrius, 1410 Columbia Road, South Boston, Tel. SOUth Boston 2271.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau STASIO ir EDVARDO MAKAČYNO, Kauno guber., Pabaisko valsčiaus, Tatoriškių kaimo. Daugelį metų gyveno Bostone. Man yra svarbus reikalas su jais susižinoti. Prašau jų pačių atsišaukti. Kurie žinot kur jie randasi, maloněkite pranešti. Bronius Meilunas (3)
29 Garden st., Amsterdam, N. Y.

Pajieškau ANTANO GURSKIO ir JIEVOS KUČINSKIENĖS, 1906 metais gyvenusių Scranton, Pa. ir krikštinusių Bronę Vilkaitę. Reikalas labai svarbus. Meldžiu atsišaukti.
Mrs. Ona Vilkaitė-Gurskienė
20½ Grand st., Hartford, Conn.

Pajieškau draugo JURGIO MARKSKIO, jau 10 metų kaip išvažiavo iš Philadelphijos su visa šeimyna ir nuo to laiko nežinau kur jis randasi. Prašau atsišaukti, kurie žinot kur jis randasi, maloněkitę pranešti jo adresą. John Baradinskas (2)
8020 Suffolk ave., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo dukrelės JENNIE ir moters ROŽĖS TENANIENĖS,

(Čia judviejų paveikslas)

po tėvais Rauloniutės, kuri mane apleido 1936 m. liepos 7 d. Pasiėmė dukrelę išvažiavo ir nežinau kur ir dėlko. Ji yra 24 metų amžiaus, 5 pėdų augščio, pusiau tamsių plaukų, mėlynų akių, apvalaus veido, sveria 155 svarus, gražiai atrodo. Dukrelė yra 4 metų ir 8 mėnesių, mėlynų akių, pusiau tamsių plaukų, sveria 48 svarus, gražiai atrodo. Rožele ir mylima dukrele grįžkitę atgal ir gyvensime kogražiausia. Aš žinau, kad kas tave įmokino. Bet jeigu nenori gyvent su manim aš jus nepriversiu. Bet aš negaliu užmiršt dukrelės. Kiekvienas tėvas gailisi savo vaikų. Mylima dukrele, parašyk laiškelį savo tėveliui, aš labai noriu, brangi dukrele, tave pamatyt. "Keleivio" skaitytojai, jeigu kurie sužinotumėt kur jos yra, prašau pranešti adresą. Kuris priduos teisingą adresą duosiu $25 atlyginimo. MIKE TENANIS
82 Town Hill ave., Danbury, Conn.

APSIVEDIMAI.

Pajieškau apsivedimui merginos arba našlės be vaikų, nuo 40 iki 45 metų amžiaus, kuri nevartoja svaiginančių gėrimų ir mylėtų ramų gyvenimą. Aš esu našlys, 45 metų. Kurios arčiau nori susipažinti, tai prašau atrašyt laišką ir prisiųst savo paveikslą. Plačiau apie save aš paaiškinsiu per laišką. A. W. (4)
87 Chestnut st., Kearny, N. J.

Pajieškau gyvenimui draugės, vidutinio amžiaus merginos ar našlės, (jei našlė, pageidaujama kad neturėtų šeimynos). Aš pats vidutinio amžiaus (singelis). Turiu viešbutį (Road stand), prie gero kelio (High Way). Protingai merginai ar moteriai gera proga. Prašau atsilankyti ypatiškai.
Jonas Jun.
R. D. 4, Tunkhannock, Pa.

Pajieškau laisvos draugės, kuri mylėtų švarų gyvenimą, ir nesenesnė kaip 40 metų. Arčiau susipažinsime per laiškus. Nereikalingai prašau nerašinėti. S. Y. (3)
P. O. 134. Frackville, Pa.

"KELEIVIO" DRAUGAI! Pasiulykite "Keleivį" kiekvienam savo draugui. Tik $2 metams.

Apdrausk Savo Sveikatą ir Gyvybę
LIETUVIŲ DARBININKŲ SUSIVIENIJIME

Gali gauti
Nuo $150.00 iki $1,000.00 apdraudos.
Nuo $6.00 iki $12.00 į sąvaitę pašalpos.
Už mažą mokestį.

Bile kada laike vajaus, iki 1 d. spalių, įsirašant gali sutaupyt nuo $2 iki $5, nes įstojimas žymiai nupigintas.

RIMTAI PAGALVOKITE!

Dabar esi tvirtas, sveikas. Už valandos kitos gali but vienas iš 20 sužeidžiamų žmonių į minutą visokiose nelaimėse šioj šaly. Arba kokia nors liga gali parblokšti.
Keli centai įmokėti dabar gali atnešti desėtkus ir net šimtus dolerių, atsitikus nelaimei.
LDS jau aprupino tinkama pašalpa virš 2,500 narių.
LDS turi virš 6,000 narių; turi 170 kuopų po visą šalį.
Bile kur gyvendamas gali but nariu.
Visi LDS nariai gauna laikraštį "Tiesą" dovanai.
Kreipkitės į vietos LDS kuopą arba sekamu antrašu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas
419 Lorimer Street, Brooklyn, N. Y.

Kaip Gyvenam Ispanijos Apkasuose

Lietuvio įspudžiai iš Aragono fronto.

Trimis eilėmis išsirikiavę žygiuojame į Barcelonos Estacion del Norte, šiaurinę stotį, iš kur vykstame į Aragono frontą. Pakeliui, gatvėse, susitinkame vykstančius į fabrikus darbininkus, aukštus dviračius vežimus su daržovėmis, moteris, nešinas skardinėmis pieno, ir kitokius didelio miesto pusryčių ruošėjus.

—Salud!—sveikinas jie su mumis, pakeldami sugniaužtas kumštis.

—No passaran!—šaukia milicininkai.

Uždainuojame varšavianką ir internacionalą, nors ir nelabai sutartinai. Mes esame tarptautinio batalijono kuopa; musų eilėse yra

italų, francuzų, šveicarų, vokiečių, keliatas olandų, na, pagaliau, tarp kitų mažiau skaitlingų tautybių ir aš.

Dėlto dainuojam iš pradžių nesutartinai, juo labiau, kad ispanai, esantieji musų eilėse, dainuoja visai savotiškai, ispaniškai.

Musų palydėti stotin atvyksta milicijos dudų orkestras, kuris pakaitomis griežia tai internacionalą, tai anarchistų himną "Hijos del pueblo" (Liaudies sunųs), tai įvairius linksmus maršus. Susėdome į antros klasės vagonus;

milicija iš fronto ir atgal vežama antrąja klase,

žinoma, kiek tokių vagonų pakanka. Traukiniui sujudėjus, suskamba paskutinis "salud companeros"; vienai kitai moteriškei, paliekančiai perone stovėti, rieda per skruostus ašaros. Verkia ir nuošaliai stovįs senukas aptrintoj tramvajų konduktoriaus uniformoj; jis pakaitomis šluosto ašaras ir mojuoja mums skarele. Nuaidi paskutiniai orkestro garsai. Musų traukinys pro geležinių bėgių tinklą neskubėdamas vingiuoja užmiestin, į Katalonijos kalvas ir slėnius.

Su tuo pat nuoširdumu, kaip ir Barcelonoj, sveikina mus kiekvienoj stoty, kiekviename pakeliui sutinkamame kaime ar miestely. Kaimiečiai, išgirdę dundant traukinį, atsitiesia nuo savo darbo laukuose ir daržuose. I musiškių "salud!" jie pakelia sugniaužtas kumštis.

Traukinys lenda pro tunelius, kopia į aukštokas, retom pušelėm apaugusias kalvas. Artėjant prie Leridos, vaizdas keičias. Išvažiuojame į lygumas, kurios yra ištisas, tvarkingomis eilėmis susodintu alyvų medžių sodas. Dabar alyvos kaip tik baigia nokti. Laukai po alyvų medžiais apsėti daugiausia kviečiais. Didžiuliai šiaudų kugiai stukso prie kaimų ir miestelių.

Šioji, kaip ir kitos derlingos respublikonų rankose esančios provincijos, yra tas aruodas, iš kurių Katalonija, o taip pat ir Madridas yra aprupinami duona.

Pavakarėj pasiekiame Leridą. Užkandame vagone sėdėdami šviežios duonos ir ispaniškos, su saldžia paprika pagamintos dešros, užgerdami vynu. Vynas Ispanijoj labai pigus ir labai geras. Ispanas, kur toliau vykdamas, ima su savim ir savo odinę vyno bonką. Valgydami ispanai visuomet užgeria keliais gurkšniais vyno. Geria jie ne iš stiklo, kaip pas mus, bet laikydami tą savo bonką-kapšį aukštyn iškėlę: viena ranka nutaikomas siauras bonkos kaklelis į burną, antra sugniaužiama pati bonka ir tuo budu vynas trykšta plona srovele tiesiog į burną. Man jis iš pradžių patekdavo žemiau burnos, už apykaklės; tačiau greitai ir aš išmokau, tolokai nuo savęs laikydamas bonką, pataikyti vyno čiurkšlę tiesiai burnon.

Ispanai geria gana daug ir dažnai,

bet girtą ispaną labai retai tepamatysi: jie žino saiką.

Barcelonoj įvairųs alkoholiniai gėrimai yra palyginti gana pigųs, tačiau man nebeko matyti gatvėj nei vieno ispano girto, nors kavinėse, baruose, restoranuose nuolat pilna žmonių, sėdinčių "prie stikliuko." Tuo tarpu serokai įkaušusių svetimšalių teko pastebėti ne vieną.

Išvažiavus iš Leridos, pradeda temti. Visos šviesos traukinyje užgesinamos: artėjame fronto zonon. Iš paskutinės pafrontės stoties toliau vykstame trokais; pagaliau, jau po pusiaukčio, apsistojame kažkokiame dvare. Ten pramiegame keliatą valandų ir paryčiu vėl sėdame į troką, kuriuo privažiuojame porą kilometrų atstu nuo fronto. Tos pat dienos vakarą einame į apkasus, esančius vos

pora kilometrų nuo sukilėlių užimto Hueskos miestelio.

Jau trejetas mėnesių, kai Aragono fronte yra palyginti ramu. Nei musiškiai jų, nei jie musų nepuola. Tik tai kada įvyksta staigus įsiveržimas priešo zonon, bet rimtesnės kovos šiame fronte dabar nėra. Priežastys tokios buklės esą tokios: fašistų pusėj—stoka didesnių jėgų (jos visos sukoncentruotos prie Madrido), o musų pusėj—

stoka gerų ginklų, amunicijos ir kitos karo medžiagos. Žmonių mums netruksta.

Musų apkasų linija šiame sektoriuje vietomis yra ne daugiau, kaip šimtas metrų atstumo nuo fašistų linijos. Tyliomis, nevėjuotomis naktimis visu baru, aplink vieną Hueską, eina pasikalbėjimai, diskusijos, koliojimasis, kuris beveik visuomet baigiasi šautuvų ir kulkasvaidžių šuviais.

—je, oje, kompanjero,—pasigirsta iš fašistų pusės, tos tik pradeda temti.

—Falangista-a-a... reke-ė-ė-ė... — šaukia musiškis milicininkas.

Kaž koks Mariano per keliatą vakarų šnekasi su vienu musų milicininku apie savo gimines, motiną, brolį, seseris, pasilikusius vieno Barcelonoj, o antro Saragosoj.

Šia pačia proga stengiamasi išgauti smulkesnių žinių apie savo priešo jėgas ir apginklavimą.

Statomi netikėti klausimai apie tai, kada stovima sargyboje, kiek turima kulkasvaidžių ar minosvaidžių ir tam panašiai. Atsakydami į tokius klausimus, meluoja, kaip išmanydami, ir vieni ir kiti.

Milicininkai dažnai kviečia fašistus ateiti pas mus, kad dar smulkiau apie viską išsikalbėtų ir artimiau susipažintų. Ir jie kartais po vieną, po du pereina musu pusėn. Tiktai ne musų sektoriuj: apkasai čia perdaug arti vieni prie antrų, o, be to, fašistų pusėj vielų užtvaros, na, pagaliau, ir nuolatinis šaudymas iš abiejų pusių, pastebėjus ką nors priešingoj pusėj krutant; visa tai kliudo jiems dezertiruoti. Bet ten, kur apkasai yra kelis šimtus metrų atstumo vieni nuo kitų, ten tai dažniau pasitaiko. Prie Hueskos kapinių, kur yra įsitvirtinę musiškiai, nesenai perbėgo musų pusėn vienas puskarininkis. Sekantį vakarą jis pradėjo vardais kreiptis į anoj pusėj palikusius savo draugus; atsakymas į tai buvo kulkasvaidžių tratėjimas.

Mat, prie kulkosvaidžių fašistai pastato tik ištikimus falangistus ir civilinės gvardijos narius.

Pastebėję musų pusėje ką sukrutėjus, fašistai tuojau šaudo; garsiau kalbant ir juokiantis, jie pradeda šaudyti į musų "parapetą"—apkasą sprogdinančiom kulkom; gaunasi dvigubas garsas: kulkos sprogimo pokštelėjimas jai atsimušus apkaso krantan ir tuoj po to sekantis šuvio aidas iš fašistų apkasų pusės. Tokios kulkos labai pavojingos, jei jos žmogų nors ir lengvai kliudo. Sužeidimas, pav., į galvą, dažniausiai yra mirtinas. Tačiau nors ir arti sprogdama, palytėjusi žemę ar kokį daiktą, ji mažai tepavojinga. Sprogusi ji nukrinta netoliese; radę tokią kulką, mes įsidedame kišenėn, kaipo trofejų atminimui.

Jau ketvirtas mėnuo, kaip

musų milicija laiko apsupusi Hueskos miestą iš visų pusių, ir tik vienas plentas į Saragosą yra sukilėlių rankose.

Ir jį musų kulkasvaidžių ugnis pasiekia. Tačiau mes retai teapšaudome fašistų automobilius, tuo plentu važiuojančius: mums reikia taupyti šovinius...

Norint paimti Hueską, mums belieka atskirti tą vienintelį kelią. Tai busią padaryta, kai tik mes turėsim daugiau ir geresnių ginklų. Matyt, tie, mums čia fronte duotieji, Fabricas de Armas, Oviedo, pagaminti (manasis 1899 m.) šautuvai nėra pakankamai geri įnagiai sukilėlius iš Hueskos išvaryti. Daugelis milicininkų yra kitokios nuomonės, bet... nėra įsakymo atakuot.

Musų turimieji šoviniai daugiausiai yra meksikietiški. Jie yra geresni, negu greitomis gaminamoji Katalonijos fabrikuose amunicija. Kulkasvaidžiai, rankinės granatos taip pat ispaniški. Kur gi visi tie rusiški karo pabuklai, apie kuriuos tiek daug rašo įvairių kraštų spauda ir kuriais esą bolševikai tiesiog užvertę visą Kataloniją?...

Užmuštų ir sužeistų pas mus retai tepasitaiko. Bent "normaliu" laiku, kol nėra atakos. Neapsieinama be to, kad nepasistengtų savo priešą pašauti; tam tikslui net panaudojamas, kaip vienų, taip ir kitų, žiuronas. Vieną sekmadienio rytą musų apkase buvo nukautas (kulka įėjo pro pakaušį ir išėjo kaktoje) vienas milicininkas francuzas, dirbęs su kastuvu prie savo "zemliankos."

Musiškiai po to nenurimo keliatą dienų, pakol jiems pavyko pašauti porą sukilėlių.

Sužeidimai šitokiame kare — Stellungskrieg, sako musų vokiečiai — įvyksta dažniausiai dėl pačių milicininkų neatsargumo. Pav., vienam milicininkui buvo peršauta sėdinė, kai jis išropojo iš apkaso ir nuėjo netoli esantin daržan ant kalniuko ieškoti pietums salotų...

Klonyje, tarp kalnelio, kur randasi musų apkasai, ir Hueskos miesto, sukilėliai neturi vieningos apkasų linijos. Jie ten tik įsitaisę kulkasvaidžių lizdus, į kuriuos jiems reikia eiti atviru lauku. Tuomet musiškiai pradeda "medžioklę."

Sukilėliams nebelieka nieko kito, kaip bėgti, kiek tik kojos neša.

Kartais prasideda artilerijos "pasikalbėjimas." Jie šaudo iš kažkokių nepaprastai griausmingų kanuolių į užpakalyje musų esantį, jau beveik visai sugriautą ir evakuotą kaimą; kartais jie stengiasi pasiekti ir šveicarų lauko ligoninę, esančią netolimame dvare. Tuomet paskubomis pradeda "spiaudyti" musų baterija į Saragosos-Hueskos plentą ir priemiesčius.

Užpakalyje musų apkasų stovi viena lauko patranka.

Dieną ir naktį ji nukreipta į Hueskos centrą, į katedralę. Kai tik fašistai šaudo į musų batalijono štabą, esantį netolimame Castillo, tai musiškiai šauna į katedralės bokštą, kuriame sėdi sukilėliai su kulkasvaidžiais ir žiuronais. Gal dėlto musų štabas niekad ir neapšaudomas, bent paskutiniuoju metu.

Gyvenam žemėj iškastose "zemliankose," miegam su batais ir drabužiais.

Blogam orui esant, tenka sėdėti savo "zemliankoje," išeinant tik sargybon porai valandų ir atsinešti valgio. Savo urvą—Loch vadina ją mano "buto" draugas,—mes ją padarėme praplatinę iš ispanų paveldėtą "pelių lizdą." Ispanai, mat, tenkinasi primityviškiausia pastoge. Mes iškasėme ją porą metrų gilyn, kaip kokį rusį; jos lubos yra nuolaidžios į galą, tuo budu susidaro naturali atspara jų įgriuvimui. Sienose pasidarėm keliatą lentynų šaukštams ir kitokiems dalykams sudėti. Prie išėjimo kairėj ir dešinėj kabo šautuvai ir šovinynai su rankinėm granatom. Aliarmo metu belieka tik pašokti nuo šiaudais ir antklodėm užtiestų grindų, griebti viena ranka šautuvą, kita šovinius ir trimis laiptais aukštyn į apkasą. "Tualetas" čia neužima nei sekundės laiko, nes miegama su batais ir drabužiais.

Tokią "zemlianką," pradėjus šaudyti sunkiai artilerijai, tenka apleisti: lubų įgriuvimo pavojus tuo metu labai didelis. Dar prasčiau, jei lėktuvai pradeda bombarduoti, tačiau ir pirmoji ir antrieji mus retai teaplanko. Trejetas lėktuvų su juodai baltomis juostomis sparnuose (fašistų) pasitenkino išmesdami mums laikraščių ir atsišaukimų, kuriuos vėjas nunešė kažkur toli į kalnus; tai atlikę, jie vėl nuskrido savais keliais. Nebombarduoja jie musų gal tik dėlto, kad mes esame arti prie sukilėlių linijų.

Gulėdamas savo skylėj kojomis į išėjimo pusę, priešais save, viršum apkaso kranto, matai dangaus gabalą, o priešpiečiais ir saulės spinduliai jon atsilanko; dėl to tokia skylė nėra perdaug drėgna bent tuo metu, kai giedra, nelyja.

Praleidus keliatą sąvaičių apkasuose, musų kuopą pakeičia iš Barcelonos atvykęs naujai suorganizuotas batalijonas. Į užfrontę einame keliatą kilometrų pėsti, vėliau sėdame į trokus, kurie mus atveža į geležinkelio stotį. Čia ligi vakaro tenka laukti traukinio. Nakties metu sėdame į traukinį ir nors ne labai patogiuose, kiek per trumpuose antros klasės vagonų suoluose įsitaisom sau nakvynes. Traukinys vidurnakty dar važinėja kažkur fronto linkui ir pagaliau prieš auštant pasileidžia tolyn nuo fronto, Barcelonos link.

Gyvenimas Barcelonos gatvėse virte verda.

Plaza Cataluna, Rambla ir kitos aikštės bei gatvės Barcelonoj tesiog užlietos miniomis žmonių. Šukauja radio garsiakalbiai, barai, restoranai, kavinės pilnos lankytojų, eilės žmonių prie kinų ir teatrų. Raudonasis Kryžius įsitaisė Katalonijos aikštės pakrantėj loterijos budelę ir turi dideliausį pasisekimą. Žmonių minia grudasi ir pagaliau net rikiuojasi į eiles prie parodos "9 karo mėnesiai," kurioj galima pamatyti įvairių kalibrų ir ginklų rušių šovinių ir granatų bei jų skeveldrų, kuriais buvo šaudoma, bombarduojama Madridas, Barcelona... Daug foto medžiagos: vaizdai sukilėlių lėktuvų bombų sugriautų namų, vaikų, moterų, senių lavonų. Prie daugelio eksponatų užrašai, nurodantieji jų kilmę. Italų fašisto kepurė, patekusi su jos dėvėtoju į liaudies armijos rankas prie Madrido. Hitleriškos, fašistų, falangistų vėliavos, ženklai ir medaliai.

Barcelonos gatvėse įvairųs plakatai šaukia:

Žmonių, ginklų, maisto Madridui! Mums reikalinga gera, drausmingaliaudies armija! Vienykimės, kad laimėtume karą ir revoliuciją!

Didelė propaganda vedama spaudoj ir plakatais anarkosindikalistų C. N. T. ir socialistų U. G. T. profesinėms sąjungoms suvienyti. Kiekviena partija, profsąjunga ar grupė veda nenuilstamą propagandą plakatais, kurie dažnai yra tiesiog meniškai gražiai pagaminti.

Sugrįžusį iš fronto visas šis judrumas, gyvumas, blizgėjimas beveik vargina. Mums užtenka pinigų (gaunam dešimt pezetų į dieną ir neišleidžiame fronte nei skatiko), kad pasinaudotumėm visais, ar beveik visais didelio miesto teikiamais kulturiniais malonumais ir patogumais. Bet mes negalime taip nerupestingai vaikščioti, kaip tie Ramblos jaunuoliai gražiose milicijos ir naujai įvestos liaudies armijos uniformose. Mus verčia susirupinti eilės moterų, rytais ir vakarais stovinčių prie duonos parduotuvių. Tiesa, jos šypsosi, juokauja, kai mes pro šalį einame. Mes tuomet prisimename, kad juo toliau nuo Balcelonos ir juo arčiau į frontą, juo duonos daugiu;

pačiame fronte jos yra gal net ir perdaug.

Prityrę milicininkai, grįždami į Barceloną parsiveža kepalėlius duonos, kuriuos jie kaip dovaną duoda pažįstamoms šeimoms.

Tačiau bado ir nepritekliaus Barcelona dar nejaučia, toli gražu dar nejaučia.

Trečią mano atostogavimo dieną Balcelonoj, anksti rytą esu pažadinamas tolimų sprogimų trenksmo ir lėktuvų užimo.

Pasinaudodami ruku iš juros, iš Malorkos,

atskrido keturi sukilėlių lėktuvai ir numetė savo mirties naštas į dar nespėjusį nubusti Barceloną.

Keliatas bombų krito į darbininkų kvartalą Barceloneta, kitos prie kalno Montjuich. Dalis bombų nukrito juron. Nors ir iš 3,000 metrų aukščio, sukilėliai paleido į darbą savo kulkasvaidžius, kol pagaliau pakilusių musų lėktuvų jie buvo nuvyti ir pasitraukė juron.

Pasėkos: 7 užmušti, 20 sužeistų vaikų. Keliatas namų visiškai sugiauta. Nei vienas kariškis nesužeistas, joks kariškas pastatas nesugriautas ir nesugadintas.

Tai yra žiaurios, beprasmės žmogžudystės!

(Šiuos lietuvio milicininko įspudžius perspausdiname iš "Kulturos."—Red.)

Dėl Jo Ji Nužudė Savo Vaikus.

Štai čia toji motina, Helen Tierman, ir jos meilužis, George Christie, dėl kurio ji nužudė savo vaikučius Long Islando miške, netoli New Yorko. Ji nužudė juos dėl to, kad prie jų mažutėj šantėj jai nepatogu buvo su svetimu vyru myluotis.

MOTERIMS PASISKAITYT

ŠĮ SKYRIŲ TVARKO
M. MICHELSONIENĖ.

BAISI MOTINA.

Ant Long Islando, netoli nuo New Yorko, nuošalioj vietoj, tarp miško, vargingoj bakužėj anądien buvo rasta žiauriai nužudyta maža mergaitė ir sunkiai sužalotas jos jaunesnis broliukas. Iš pradžių buvo manyta, kad tai kokio beprotio darbas. Bet vėliau išaiškinta, kad tai padarė pati motina, palyginamai da jauna moteris. Pasirodo, kad jos vyras yra miręs ir ji buvo dabar susidėjusi su svetimu vyru. Kadangi prie vaikučių jai buvo neparanku su tuo vyru myluotis, tai ji nutarė juos nužudyti. Išrodo, kad žudydama lyg ir gailėjosi, nes, mušdama kirvuku mergaitei per galvelę, mušė nesmarkiai, ir kai mergaitė pradėjo rėkti, kirvuką numetė, o mėgino peiliu ją papiauti. Bet ir peiliu nepapiovė, o žirklėmis norėjo gerklę perkirpti. Galų gale mergaitė buvo užkankinta. Paskui ta baisi motina ėmėsi žudyti 3 ar 4 metų savo sunelį. Vaikučių kraujas vis dėl to ją tiek paveikė, kad ji jau nebegalėjo jį pribaigti ir paliko gyvą, tik sužalotą.

Dabar šita moteris sėdi uždaryta kalėjiman.

Skaitant šitą žinią daug kas pasakys, kad tai sužvėrėjusi motina. Bet žvėrių motinos šitaip nesielgia. Pas gyvulius motiniškas instinktas yra daug stipresnis ir gilesnis, negu pas žmones. Ar galit įsivaizduoti vilkę, kuri, įsimylėjus į vilką iš kito lizdo, draskytų šitaip savo vaikus, kaip šita moteris? Ne, vilkė to nepadarys! Ji greičiau pati žus savo vaikus gindama, bet jų neužgaus.

Savo vaikus žudo tiktai žmonės, kuriuos kunigai sako Dievas sutvėręs pagal savo išvaizdą ir "įputęs tobulą dušią."

AMERIKOS TURTAI MOTERŲ RANKOSE.

Babsono statistikos biuro vice pirmininkas, R. B. Wilsonas, kalbėdamas aną dieną bankininkų susirinkime pasakė, jog Amerikos moterims šiandien priklauso tarp vieno ketvirtadalio ir vieno trečdalio visos šalies pramonės ir nuo 30 iki 55 nuošimčių šėrų didžiulėse korporacijose. Be to, 80 nuošimčių visų apdraudimų (insurance), kas pinigais reiškia $100,000,000,000, yra užrašyta moterims. Joms taipgi yra paliekama du trečdaliai visų mirusių vyrų nuosavybės.

Taksuojamos moterų pajamos 1928 metais siekė suviršum $9,000,000,000, arba 38 nuošimčiai visų aptaksuotų pajamų.

Moterys ir praleidžia daugiausiai pinigų, nes jos išperka 80 nuošimčių visų prekių ir maisto. Iš penkių už algą dirbančių asmenų, viena yra moteris ar mergina. Suvienytose Valstijose yra 23 moterys, kurios turi nemažiau kaip po $25,000,000 turto.

Sudėjus kruvon visą šios šalies moterų turtą, skaitant joms aprašytą apdraudą, pasidaro $200,000,000,000 suma, arba 70 nuošimčių viso Amerikos privatiško turto, ir manoma, jog ateity jis visas bus moterų rankose.

Tąsyk, jei moterys tik panorės, jos galės paimti valdžios vairą į savo rankas ir išrinkti moterį prezidentu, sako ponas Wilsonas.

VĖLIAVA ANT STOGO PARODO, KUR YRA NEIŠTEKĖJUSI MERGINA.

Iš Australijos pranešama, kad ten mažesniuose miesteliuose vis dar jaučiamas moterų trukumas, kurio negali pašalinti nei vedybų biurai, nei moterų įgabenimas iš užsienio. Žmoną gali įsigyti tik turtingi jaunikiai. Kad palengvintų busimiems žentams lengviau surasti sau žmonas, Australijos busimieji uošviai ir dukterų tėvai griebiasi šitokios priemonės: kas turi ištekėti pasiruošusią dukterį, tas ant savo namų turi iškelti baltą vėliavą. "L. Ž."

Kantriai trinant chloroformu galima išimti maliavą iš šilkų ir visų kitų materijų, visai nekenkiant jų dažams.

KAS GIRDETI LIETUVOJE

(Nuo musų korespondentų ir iš Lietuvos Laikraščių.)

Kunigų Prieglaudoje Tikras Pragaras.

Ukmergėj yra keturios senelių prieglaudos: dvi "krikščionių Labdarybės," viena žydų ir viena šv. Pauliaus. Pastarąją globoja kun. Špakevičius su savo davatkomis.

Visose prieglaudose senelių gyvenimas apverktinas, bet pas kun. Špakevičių tai jau tikras pragaras.

Žydų prieglaudoj nors tiek yra žmoniškumo, kad silpni seniai nėra verčiami dirbti; bet kunigų prieglaudose net ir šito žmoniškumo nėra.

Prie kun. Špakevičiaus prieglaudos ukmergiškiams tenka prisižiurėti įvairių scenų. Pavyzdžiui, nekartą tenka matyti burį sustojusių praeivių, žiurinčių, kaip tie amžiaus ir vargo nukankinti 80—90 metų seneliai ratais prieš aukštą bažnyčios kalną vieni stumdami, kiti traukdami, klupinėdami veža 18—20 pudų prieglaudos produktų. Ir kiek ukmergiškių dėl to protestuoja, bet vistiek nesiliaujama.

Paklausus šiuos senučius, atsako: "Kryžių mes pratę nešti. Štai jis — rodo į žilą senelį — daug metų kryžių nešė, bet dabar jau nebepaneša, nebegali, o šičia reikia"...

Šioj prieglaudoj nei muilu, nei pirtim neapsirupina, tik retkarčiais viena ponia savo lėšomis šiems seneliams užperka pirtį. Maistas blogas, "duona—nors peilį galask"—anot vienos senutės išsireiškimo.

Praeitą rudenį pigesne kaina buvo užpirkta suplėkusių miltų, kurie, visų senelių džiaugsmui tik šiomis dienomis išsibaigė.

—Arba, šįmet dvasiškio tėvelio sušalo bulvės — ir mes tomis sušalusiomis bulvėmis turėjom visą žiemą maitintis — 8 centnerius suvalgėm.

Senelius prižiuri čia vadinamos vienuolės, aiškiau pasakius, davatkos, kurios labai šiurkščios ir nežmoniškos. Pavyzdžiui, žiemos laiku prieglaudoj šalta, gi miegant užsiklot nėra kuo, tai seneliai skundžiasi vyresniajai davatkai, kad miegot šalta, o ji atkerta: "Tai stipkit, jeigu šalta!"

Kunigai nuolatos renka prieglaudai aukas, ir žmonės aukoja, bet prieglaudos seneliai nieko negauna.

Iš prieglaudos senučių sudarytas bobinčiaus "sėdėtojų" kadras, kurios už dievobaimingų kaimo moterėlių duodamą almužną meldžiasi.

Betygaliečių Kova Su Kunigais.

Betygala. Jau kelinti metai Betygalos miestelėnai ir vietos šauliai kovoja su kunigais už muro namus, esančius viduryje miestelio. Tie namai prieš karą buvo pastatyti vietinio bankelio ant miestelėnų žemės. Bankeliui karo pradžioje susilikvidavus, namo šeimininkais liko miestelėnai. 1916 metais sudegus bažnyčiai, miestelėnai laikinai leido tame name laikyti pamaldas. Pastačius naują bažnyčią, namas liko tuščias. Tada miestelėnai jį pavedė šauliams. Šauliai tuos namus ir užėmė. Bet tuomet namai labai parupo kunigams. Atstovaudami kuriją, jie iki šiol bylinėjosi su šauliais, o dabar bylinėjasi su miestelėnais.

1936 m. spalių 2 d. Raseinių apylinkės teismas namą pripažino miestelėnams. Nežiurint to, namą su didele pompa užėmė vietos vikaras su buriu maršalkų ir pavasarininkų. Iki išnaktų visi jie buvo vaišinami. Linksmai švietė ir klebonijos langai, kur svečiavosi kai kurie Raseinių ponai.

Miestelėnai labai pasipiktinę tokiu kunigų apetitu į jų nuosavybę. Jie nori greičiau baigti bylinėjimąsi. Antroji pusė taip nesiskubina.

Šią bylą iš kunigų pusės vedė vietos klebono brolis, vienas Kauno profesorius. Miestelėnų reikalus veltui gina raseiniškis advokatas Levi.

Namas miestelėnams labai reikalingas, nes tenai norima įtaisyti salė ir knygynas. Bet begalinis kunigų godumas ant žmonių turto stovi skersai kelio ir trukdo kulturos darbą. Kada gi Lietuva tų juodvarnių nusikratys?

PILVIŠKIUOSE PASIKORĖ ŽYDELIS.

Pilviškiai. Šio miestelio gyventojas Cemakas Pojeziorskis jau kelinti metai buvo psichiškai nesveikas ir, jam pačiam negalint duonos užsidirbti, jį užlaikė jo sunus, kurie vertėsi prekyba važinėdami po kaimus. Tačiau paskutiniu laiku vienas sunus apsivedė ir nuo tėvo atsiskyrė, kiti taip pat dėl susidariusių sąlygų jam duonos uždirbti negalėjo. Dėl to vargšas žydelis labai susirupino ir balandžio 28 dieną savo bute pasikorė.

LEŠČIŲ KAIME NUSIŠOVĖ UKININKAS.

Kauno apskrity, Čekiškės valsčiuje, savo bute iš medžioklinio šautuvo nusišovė Leščių kaimo gyventojas Bolesas Rickus. Rickus turėjo stambų ūkį ir buvo pasiturįs ukininkas.

Susprogdintas Anglijos Karalius.

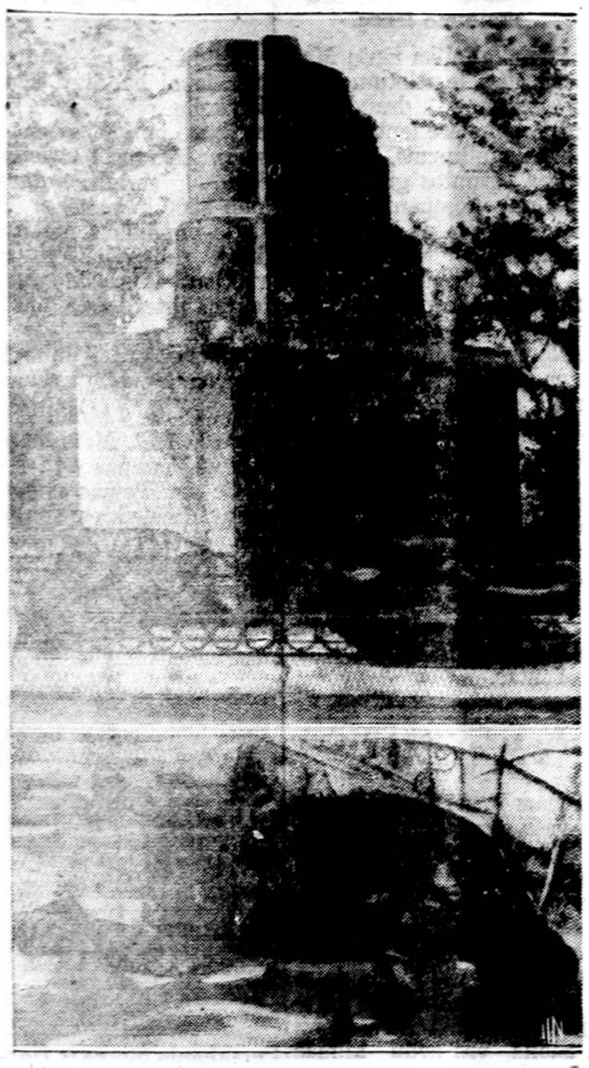

Airijos tautininkai Dubline vieną naktį padėjo bombą ir susprogdė Anglijos karaliaus Jurgio II-rojo paminklą. Viršutinė vaizdelio dalis parodo suardytą pedestalą, ant kurio stovėjo karaliaus stovyla, o apačioje guli nuversta pati stovyla su nulaužytom kojom ir rankom. Ši nutrauka buvo prisiųsta Amerikon oro bangomis.

Šįmet Lietuvoje Minės Napoleonmetį.

Šią vasarą sueina jau 125 metai, kaip per Lietuvą ėjo su savo "Didžiaja Armija" francuzų imperatorius Napoleonas, žygiuodamas į Maskvą. Jis apskelbė Rusijai karą dėl to, kad ši nesutiko uždaryti savo uostų Anglijos laivams. Jis, mat, vedė kovą prieš Anglijos imperiją.

1812 metų 21 birželio atvyko su savo armija į Lietuvą ir apsinakvojo Vilkevišky, vyskupo rumuose. Atsisėdęs vyskupo sode prie stalo, jis pasirašė karo paskelbimą Rusijai. Tas stalas ir dabar da tenai stovi.

Birželio 23 dieną Napoleonas pasiekė jau Kauną, o 24 birželio, 5 valandą ryto, jau persikėlė per Nemuną ir per Vilnių traukė tiesiai ant Maskvos.

Taigi dabar gyvuojanti Lietuvoje "Lietuvių-Francuzų Draugija" nori tuos laikus paminėti, nes tai buvo storinės dienos. Reikia neužmiršti, kad Napoleonas užadino Europą prie didelių laisvės kovų. Jis sugriovė ir popiežiaus galybę, panaikino "šventąją" inkviziciją ir net Lietuvai žadėjo laisvę.

Atvykęs į Lietuvą, Napoleonas žinojo, kad jos žmonės velka sunkią baudžiavos naštą. Jis paskelbė, atvykęs į Lietuvos kraštą baudžiavos panaikinti. Pasišaukęs kelius valstiečius, jis jiems pats pranešė, kad naikinas baudžiavą, klausė ar jie džiaugiasi, bet valstiečiai baimingai dairėsi į imperatorių ir jo lenkišką vertėją —jie buvo lietuviai, jie nesuprato nei imperatoriaus, nei lenkų kalbos.

Šiandien Lietuvos liaudis vėl yra pavergta — pavergta ne svetimų, bet saviškių. Ji trokšta, kad vėl ateitų Lietuvon koks nors Napoleonas ir nušluotų fašistinę diktaturą. Bet nieko ateinant nesimato. Todėl lietuviai nori paminėti napoleonmetį, kad galėtų pasidžiaugti nors praeitimi. O kas žino, kas bus rytoj? Gal ir vėl kas nors musų liaudies jungą panaikins...

MIRĖ MERGAITĖ, KURI PRIVALGĖ DURNAROPIŲ SĖKLŲ.

Prieš keliatą dienų Alytuje vieno ligonių kasos tarnautojo dviejų metų mergaitė bevaikščiodama darže rado durnaropių sėklų, kurių ir privalgė. Po to, mergaitė smarkiai susirgo, buvo paguldyta apskrities ligoninėn, bet nieko nebebuvo galima padėti ir ji balandžio 21 d. mirė.

TRYS DIDELI GAISRAI UKMERGĖS APSKRITY.

Balandžio 15 ir 16 dd. įvyko trys dideli gaisrai Ukmergės apskrityje.

Žemaitkiemio valsčiuje, Gritėnų kaime, nakties metu kilo gaisras, kurio priežastys dar nežinomos. Esant labai dideliam vėjui, ugnis persimetė į greta esantį Kabių kaimą. Į pagelbą nubėgo visų apylinkių kaimų ukininkai, bet stigo rimtų gesinimo priemonių. Kova su gaisru buvo labai sunki. Sudegė 10 namų, iš jų 5 gyvenamieji, daug inventoriaus ir keliolika gyvulių. Gelbėdami iš gaisro turtą, apdegė 4 žmonės: Aleksas, Ona, Nastė ir Mikas iš Dudų šeimos. Miko Dudos gyvybė pavojuje. Visi apdegusieji paguldyti Ukmergės apskrities ligoninėje.

Tą pačią dieną degė Deltuvos miestelis. Gaisras kilo iš reformatų klebonijos, kur tuo metu buvo kepama duona. Sudegė 13 namų, iš jų 5 gyvenamieji. Gaisras taip staigiai plėtėsi, kad nebuvo suspėta išgelbėti nieko iš kilnojamojo turto ir gyvulių. Buvo pavojus sudegti visam miesteliui, jei iš Ukmergės nebutų atvykę su mašinomis miesto ir kariuomenės ugnagesiai. Nukentėjo 6 ukininkai. Nuostoliai dar neapskaičiuoti.

Trečias gaisras įvyko pačioje Ukmergėje. Dėl netvarkingo dumtraukio sudegė 2 Vebrienės pusiau murinio namo medinė dalis. Nuostolių esama apie 5,000 litų. Tsb.

RUSY UŽGRIUVĖ NUTROŠKO MERGAITĖ IR BERNAS.

Šiomis dienomis Šunelių kaime, Kražių vals., imant bulves iš rusio, užgriuvo žemėmis ukininko Lazauskio duktė, apie 20 metų amžiaus, ir bernas. Kol piemenukas pranešė namiškiams, užgriuvusieji trumpu laiku užtroško, nors žemės apibiro tik daugiau kaip pusė stumens. Anksčiau rusy buvo piemenukas, bet norint skubiau imti, bulvių semti ilindo ir pati Lazauskaitė. Lazauskaitė buvo sukalbėjus jau ištekėti.

ROKIŠKY RENGIAMAS PARKAS.

Dariaus ir Girėno gatvėje rengiamas parkas. Nukasamas esąs kalnas.

Bačkoj Plauks Per Atlantą.

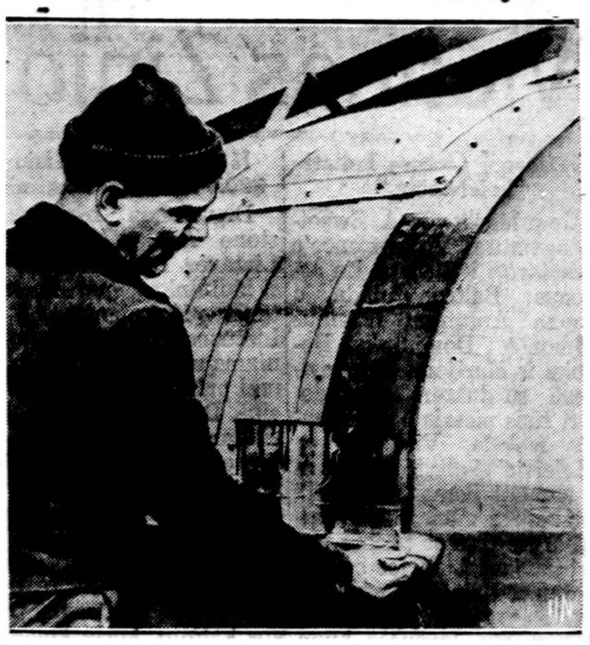

Ernestas Biegajskis, 45 metų amžiaus vyras iš Buffalo, ruošia bačką savo kelionei per Atlantą. Visų pirma jis mėgins joje perplaukti per Erie ežerą. Žmonės imasi visokių priemonių, kad tik galėtų pagarsėti.

Apie "Slauną" Mariampolės Miestą.

Suvalkiečiai dažnai mėgsta pasigirti, kad jų krašto kultura esanti aukštesnė, negu kauniškių ar vilniečių.

Na, tai pasiklausykim, ką pats suvalkietis dabar rašo "Lietuvos Žiniose" apie savo kulturos centrą — Mariampolės miestą. Štai jo žodžiai:

Kiekvienas pavasaris Mariampolėj ypatingai laukiamas, mariampoliečiai tikisi atgimti su gamta, sustiprėti, ir kiekvieną pavasarį tie lukesčiai aiškiai juos apvilia. Nes sužaliuojant augmenijai ir pragystant paukščiams čia ir menkas vėjelis gatvėse, pakelia debesis dulkių, oras per dienas dvokia ir žmonės prikvėpuoja milijonus bocilų.

Mariampolei truksta gražių apylinkių. Jau už paskutinių miesto namų prasideda lygus laukai, kurie vasarą apsodinami cukriniais runkeliais. Šešupės pakrantės arba žemos, arba molėtos. Artimiausi miškai yra už 5—7 kilometrų ir juos pasiekti ne taip lengva. Todėl čia žmonės priversti tenkintis parku, kuris gražus, nemažas, bet jį, deja, veik visuomet perpildo auklės su vaikais ir "automobiliais." Pailsėti parke, ramiai pasėdėti jame mariampoliečiai beveik visai negali. Šiam reikalui kur kas geriau tinka kapai. Tačiau argi visad malonu jieškoti poilsio kapuos, kur tiek niurios mirties nuojautos?

Tai Mariampolės blogybės, iš kurios, deja, nėra išeities. Ir šita tragedija didėja kasdien, nes miestas kasdien auga. Dar prieš 10—15 metų Mariampolėje buvo 8—9 tukstančiai gyventojų, šiandien šis skaičius pašokęs iki 15,000. Vadinas, kasmet Mariampolėj padaugėja 500—600 žmonių, prasiplečia miesto ribos, padaugėja dulkių, blogo oro.

Tai dėl šių dalykų mariampoliečius pavasariai ir apvilia.

Miestui truksta gražių apylinkių, bet miestui truksta ir įstaigų, kurios kulturingam miestui butinai reikalingos. Štai, Mariampolė neturi ligoninės, neturi pirties, maudyklių, vandentiekio, kanalizacijos, salės, nuosavos elektros stoties ir kitokių dalykų.

Pirties klausimas Mariampolėj ypač opus. Kaunijoj paprastam kaime pirtis buna geriau įtaisyta, negu Mariampolės mieste. Mariampolės pirtis yra anksta, nešvari ir brangi. Todėl mažai kas ja ir naudojasi. Vasarą žmonės išsimaudo lauke, o paskui, nuo rugsėjo mėnesio iki kitų metų gegužės mėnesio, buna nesimaudę. Todėl jie pilni utelių ir kitokio gyvio.

Tai taip išrodo slaunas Mariampolės miestas.

Pasvalys. Šįmet ukininkams yra labai sunki padėtis. Truksta pašarų. Sėklos taip pat daugelis turi pirkti, nes praeitų metų derlius buvo blogas. Pieno kiekis irgi labai sumažėjo.

Važiuojantiems į Lietuvą Žiniai.

ATVAŽIAVĘ Į KAUNĄ, išėjus iš geležinkelio stoties PO KAIRĖS PIRMAS NAMAS bus viešbutis AMERIKA. Savininkas viešbučio amerikietis. Tai pirma ir geriausia proga KAUNE po kelionės PAILSĖTI PAS AMERIKIETĮ. Visame bus Jums mandagiai ir nuoširdžiai patarnaujama. KAMBARIAI ŠVARŪS, Kaina prieinama. Jausitės tikrai kaip savo namuose.

Taigi, atvažiavę į Kauną, atsilankykite pas amerikietį.

J. ŽEMAITIS,
Savininkas.

7 DIENOS Į LIETUVĄ
LAIVAIS
BREMEN-EUROPA
Greiti traukiniai prie pat laivų BREMEN ir EUROPA
Bremerhavene užtikrina patogią kelionę į Kauną
Arba keliaukite populiariais ekspresiniais laivais
COLUMBUS
HANSA DEUTSCHLAND
HAMBURG NEW YORK
Patogus gelžkeliais susisiekimas iš Bremeno ar Hamburgo
Mes pagelbėsime jums išgauti svečių ir imigracijos vizas dėl jusų giminių iš Europos
Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
252 Boylston St,
Boston, Mass.

ASMENIŠKAI LYDIMA
DIDŽIOJI VASAROS
EKSKURSIJA
Į LIETUVĄ
Milžiniškų Ekspresiniu Laivu
BERENGARIA
19 DIENĄ BIRŽELIO
Išplauks iš New Yorko per Cherbourgą.
Puiki proga keliauti vienu pasaulio didžiausiu laivu. Gražus kambariai, skanus maistas ir puikus Cunard patarnavimas trečiosios klasės keleiviams. Tik šešios dienos vandeniu. Ekskursiją užgyrė Lietuvių Agentų Sąjunga. Informacijų kreipkis pas:

Cosmopolitan Travel Service
Prop. J. Ambraziejus
168 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Vienybė Travel Bureau
193 Grand St. Brooklyn, N. Y.
A. S. Trečiokas
314 Walnut St. Newark, N. J.
John Sekys
433 Park St. Harftord, Conn.
A. Varasius
206 All Nations Bank Bldg.
1200 Carson St. Pittsburgh, Pa.
Lithuanian News Publ. Co.
Naujienos
1739 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Ohio Lith. Publ. Co. Dirva
K. S. Karpius
6820 Superior Ave. Cleveland, O.
Paul Molis
1730 — 24th St. Detroit, Mich.
Petras Bartkevičius
678 N. Main St. Montello, Mass.
C. A. Kyba, Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

CUNARD WHITE STAR

Pažangiejie Amerikos Lietuviai!

LIETUVOS LIAUDIS IR JAUNUOMENĖ NORI ŠVIESTIS. JŪS GALITE JIEMS TAME DAUG PADĖTI.

Švietimo tikslui yra įsteigtas ir jau 14-ti metai leidžiamas Rimtas Mokslo, Literaturos ir Visuomenės Mėnesinis Iliustruotas žurnalas **KULTURA.**

"KULTURĄ" REDAGUOJA GARBĖS PROFESORIUS P. LEONAS. Bendradarbiauja įžymiausieji Lietuvos mokslininkai, rašytojai, veikėjai, todėl "Kulturos" turinys yra rimtas, įdomus ir naudingas.

Pažangieji amerikiečiai—išrašykite savo giminėms ir pažįstamiems Lietuvoje 1937 m. žurnalą "KULTURĄ" arba IŠSIRAŠYKITE JĮ PATYS, nes "KULTUROJ" rasite daug raštų, kurie įdomus perskaityti ir Amerikoje gyvenantiems.

Be to, "KULTUROS" žurnalas 1937 m. duoda savo pilnai užsimokėjusiems skaitytojams nepaprastai vertingą dovaną—dailiai iliustruotą, įdomų įžymiojo anglų rašytojo B. SHAW Romaną **"Juoda Mergaitė Jieško Dievo."**

"KULTUROS" metinė kaina nepaprastai pigi: **Lietuvoje metams tik 16 litų, pusmečiui 8 litai. Amerikoje metams $4; pusei metų $2.**

Adresas:
ŽURNALAS "KULTURA"
ŠIAULIAI, Tilžės gat. 153, Lithuania.

Vietinės Žinios

Išvažiavo į Lietuvą keliatas "keleiviečių."

Gegužės 29 per A. Sweetro agenturą iš Lawrence'o išvažiavo į Lietuvą šie asmenys: Baltrus Čulada, jo žmona Antanina ir sunus Edmontas; Domininkas Bulauka ir Marijona Grinkevičienė su duktere Matilda, kuri šiais metais baigė slaugės mokslą. Visi jie yra "Keleivio"skaitytojai ir prašė siuntėti jiems "Keleivį" per keliatą mėnesių į Lietuvą. Prie progos turime pastebėti, kad Lietuvos cenzura daug "Keleivio" numerių grąžina atgal, ypač bijosi tų numerių, kuriuose buna kas nors parašyta apie apsivogusius tautininkus. "Keleiviui" sugrąžina kai kada ir tautininkų sėbrų laikraščius: "Tėvynę," "Dar-ką," "Vie-bę." Keliatą kartų sugrąžino "Keleiviui" po visą maišą svarbių kataliogų ir įvairios anglų kalba literatūros, adresuotos Amerikos konsului Kaune.

Šitaip dalykams stovint, negalime išvažiavusiems Lietuvon musų draugams garantuoti, kad jie galės tenai "Keleivį" gauti.

Federal National Banko byla atnaujinta.

Nesenai "Keleivy" buvo rašyta, kad keturi buvusiojo Federal National Banko skyriai, kurie skundė jį reikalaudami $3.200,000, bylą pralaimėjo ir kad uždarytojo banko depozitoriai gal jau galės gauti kiek pinigų. Tačiau pereitą sąvaitę byla buvo atnaujinta ir vėl gal tęsis kokius metus ar daugiau. Išrodo, kad pakol bus pinigų, advokatai ir teisėjai to banko iš savo rankų nepaleis. Ko neišvogė buvę banko viršininkai, tai sues politikieriai. Rusijoj tokie sukčiai senai jau butų sustatyti prie sienos ir sušaudyti.

Gatvėkaris susikulė su troku

Vienam skersgatvy, Roxburyje, pereitą sąvaitę gatvėkaris atsimušė į troką. Trokas nedaug nukentėjo, bet gatvėkario frontas buvo suardytas ir vienos durys išplėštos. Gatvėkario motormanas ir buvęs prie jo policmanas tapo sužeisti stiklais, o 50 pasažierių buvo smarkiai sukrėsta.

Kambarys ant rendos

Frontruimis su visais forničiais geram žmogui arba porai išsiduoda už prieinamą kainą. Pamatyt galima vakarais po 6 val. P. Lapėnas
614 E. Seventh st., South Bostone.

Iš Argentinos prisiuntė $29.64 Lietuvos kaliniam.

Drg. Jonas Virbickas, Bostono Apskričio Komiteto Lietuvos Demokratijai Ginti iždininkas, pereitą sąvaitę gavo iš Argentinos $29.64 Lietuvos politiniams kaliniams sušelpti. Čekį tai sumai prisiuntė drg. Jonas Jocius, Draugijos Lietuvos Socialiams Kaliniams Šelpti sekretorius Buenos Aires mieste.

Bostoniškio komiteto iždininkas drg. Virbickas parašė draugams argentiniečiams broliška laišką ir padėkojo už atjautimą Lietuvos kalinių, kurie kenčia už musų liaudies laisvę.

Tėvas ir sunus turės mirti elektros kėdėj.

Senis Frank DiStasio ir jo 23 metų amžiaus sunus, Anthony DiStasio, kuriedu pernai pavasarį Hudsone nužudė darbininką Crowley ir paskui sudegino jo kuną automobiliuje, tikėdamiesi sukolektuoti $20,000 apdraudos už jo gyvastį, turės mirti elektros kėdėj. Jiedu buvo padavę apeliaciją Vyriausiam Teismui, bet pereitą sąvaitę teismas ją atmetė.

Valdžiai reikalingas "steamfitteris."

Karo departamentui reikalingas vienas "steamfitteris" Watertowno Arsenale. Aplikantai turi turėt 4 metu patyrimo. Atlyginimas: 78 centai per valandą (sąvaitėj dirbama 40 valandų). Platesniu informacijų galima gauti parašius angliškai šiuo adresu: U. S. Arsenal, Watertown, Mass.

Areštavo 15 vaikėzų už "raido" prašymą.

Šį panedėlį Blue Hills rezervacijoj policija suėmė 15 vaikėzų už automobilių trafiko trukdymą. Jauni vaikėzai Bostono apylinkėj pasidarė tokie įkyrus, kad sustoję ant kelių moja kiekvienam automobiliui, kad paimtų juos su savim. Tas sudaro net pavojų, nes automobiliai vengdami turi sukinėtis ir lenktis.

Švedų laivas susidurė su kitu laivu.

Gegužės 27 naktį ties Nantucket švyturiu įvyko nelaimė ant jurių. Plaukdamas su 500 keleivių, švedu laivas "Kingsholm" susidurė su žibalo laivu ir smarkiai abudu susikrėtė. Tačiau su žmonėmis nelaimių nebuvo.

Sargas nušovė merginą.

Pereitą sąvaitę, nakties laiku, Squantume buvo nušauta Monica Foley, 22 metų amžiaus mergina. Ją nušovė Loy Eyster, 61 metų amžiaus sargas, kuris buvo pasamdytas prižiurėti mirusių turčių namus. Jis sako, kad tą naktį apie 1 valandą kažin kas pradėjęs belstis į jo duris. Jis jau miegojęs. Kai jis pabudęs paklausė, kas beldžiasi, tai balsas už durų atsakęs: "Atidaryk duris. Tu mane pažįsti." Jis atidaręs duris ir pamatęs minėtą merginą, kurią jis ištikrųjų pažinojęs. Ir tuo pačiu laiku jis pamatęs, kad iš lauko pusės žiuri per langą kažin kokie du vyrai. Jis nusigandęs, nes vieną sykį du nežinomi vyrai jau buvo jį primušę, kai šita mergina pas jį nakvojusi. Taigi jis nieko nelaukdamas dabar griebęs savo šautuvą, kad tuos vyrus nugąsdinus. Bet šautuvas netyčia iššovęs ir pataikęs merginai, o anie vyrai tuo tarpu pabėgę.

Policija šitai pasakai, matyt, nenori tikėti, nes sargą ji areštavo ir jis dabar laikomas be kaucijos. Yra suimtas ir kitas žmogus, kuris laikomas po $20,000 kaucijos kaip liudininkas.

Ko toji mergina vidurnaktį su dviem vyrais tenai buvo nuvažiavus, ir ko ji tenai buvo nakvojusi pirmiau, kol kas neišaiškinta. Ji gyveno su savo motina Roxbury. Tą naktį žmonės ją matė geriant su vyrais keliose Bostono vietose. Matyt, naktinis buvo paukštis.

Važiuosime visi!

13 Birželio bus Lietuvių Socialistų Sąjungos kuopų piknikas, Haverhillio Lietuvių Kliubo Parke, Bradforde. Pasižadėjo dalyvauti Montellos, Norwoodo, Bostono, Cambridge'aus, Lynno, Lowell'io, Lawrence'o ir Haverhillio draugai. Tai bus tikras draugiškas pasimatymas su visais senaisiais draugais ir pažįstamais, ir visi kartu draugiškai pasilinksminsime. Ypatingai jaunimas turės puikių progų. Gera orkestra, gražios dovanos prie ženklelių. Sportas, kurį turės suorganizuot pats jaunimas. Draugai, dalyvaukite visi, kurie tik galite, nes kito tokio gražaus parengimo taip greitai nebus. **Kuopų koresp.**

Reikalauja nuversti 813 skelbimo lentų.

Prieš keliolika metų Massachusetts legislatura išleido įstatymą draudžiantį statyti pakelėse lentas su visokiais skelbimais, nes jos gadina gamtos grožį. Bet skelbimų kompanijos, kurios daro iš tokių lentų gerą biznį, išėmė prieš tą įstatymą teismo injunctioną. Per 12 metų tas injunctionas neleido to įstatymo vykinti, o skelbimų kompanijos tuo tarpu pastatė 2,220 naujų lentų skelbimams lipdyti. Galų gale injunctionas pasibaigė ir viešųjų darbų departamentas pradėjo įstatymą vykinti. Šiomis dienomis jis pareikalavo, kad per 2 sąvaites butų nugriauta 813 tokių lentų. Tas daugiausia paliečia Donnelly Advertising Co., kurią valdo buvusio gubernatoriaus Džimo Kurlės žentas.

Žydas žada $100 į Rimšos "Artojaus" fondą.

Ponas V. A. Jenkins mum praneša gavęs nuo advokato Elihu D. Stone pasižadėjimą sukelti $100 į tą fondą, kuriuo norima atlyginti skulptoriui Rimšai už jo "Artoją," kuris yra pastatytas Bostono dailės muziejuje kaip paminklas šios kolonijos lietuviams. Adv. Elihu D. Stone yra žydų kilmės profesionalas, bet gimęs Lietuvoje, Merkinės miestely, moka da lietuviškai ir dažnai lietuvių sumanymus paremia.

Užpuolė šalykelio restoraną.

Netoli nuo Andoverio trys jauni banditai užpuolė šalykelio restoraną, kuriame buvo apie 20 svečių prie stalų, iškraustė visiems kišenius, surinko daugiau kaip $500 ir pabėgo. Priešintis banditams niekas nedrįso, nes visi trys buvo ginkluoti ir grąsino šaudyt, jei kas priešinsis.

Basanavičiaus Kliubo koncertas ir juokų vakaras.

Nedėlioje, 6 birželio, 7:30 vakare, Liet. Metodistų Žinyčioje, kampas 4-th ir Atlantic sts. Pelnas skiriamas vaikų mokyklos palaikymui, kuri yra Žinyčios globoje. Publikai užtikriname puikią, žavėjančią programą. Įžanga tik 15c. ypatai.

Komitetas.

6 RUIMŲ FORNIČIAI

Gerai užlaikyti parsiduoda pigiai. Atskirai arba sykiu su forničiais parsiduoda pianas, radio ir gezinis pečius. Priežastis pardavimo; išvažiuoju į Lietuvą. Kreipkitės pas: Suite 3, 391 Broadway, South Bostone.

Fornišiuotas Ruimas.

Su visais įrengimais, vienai arba dviem ypatom. Kreipkitės pas: (2
S. WHITE,
787 E. Broadway, So. Bostone.

PARSIDUODA FORNIČIAI. Dvi lovos—single set, Parlor set ir trijų čverčių lova ir kitokie dalykai. Priežastis — išvažiuoju į Lietuvą. (2)
Atsišaukit: D. Jucius, 183 H st., South Bostone.

Parsiduoda Štoras ir Namas.

Su pasekminga groserne, biznis lietuvių tarpe, miestelis turi apie 3,000 gyventojų. Savininkas per 27 metus dabar nori pasitraukt. $6,000 reikalinga. Geras pirkinys šeimynai. Kreipkitės: L. J. C. (2)
253 Broadway, So. Boston, Mass.

Radio programa.

Ateinantį sekmadienį, birželio 6 d., Bostono lietuvių radio programa per stotį WORL (920 kil.) nuo 2 iki 2:30 po pietų, bus tokia: (1) L. Buinio (jaunuolio) trio iš Cambridge'aus; (2) M. Miltėniutė, dainininkė iš Montellos; (3) Monologą "Ženatvė," pasakys Andrius Yuga ir So. Bostono.

Parsiduoda Automobilis

2 durų Terraplane, įvažiuotas tik 11,000 mylių, beveik naujas 1935 m. Parduodu pigiai. Klauskite pas
Mrs. J. Valeika
8 Winslow St., Cambridge, Mass.

Caroline Casper

Atidarėm Naują
MODERNIŠKAI ĮRENGTĄ
BEAUTY SALON
83 L Street, So. Bostone.

Turime didelį pasirinkimą PERMANENT WAVE. Kainos nuo $2.00 iki $7.00. Darbą atlieka tik gerai patyrę operatoriai. Galit paklaust telefonu. SOUth Boston 4645.

L STREET
LIQUOR STORE

Parduodam geriausius įvairių rušių TONIKĄ, DEGTINĘ, ALŲ Ir VYNĄ

Visokiose įtalpose; Bonkoms, Gorčiais ir Bačkomis. Visų U. S. firmų ir užsienio, pasirinkimas didžiausias ir įvairiausias.
Pokiliams, Vestuvėms, Namuose Vaišėms ir Baliams. Specialiai kainos sumažinamos. Pristatom greitai ir veltui. Atdaras nuo 8 ryto iki 11 vak.
Pašaukit SOU-th Boston 4147
PAS STRIGUNĄ
195 L Street, So. Boston.

EIDUKAS
SIUVĖJAS
Persikėlė į naują vietą
322 BROADWAY
(tarp D ir E)
Taisome vyriškus ir moteriškas drapanas ir parduodam naujas. **Kaina prieinamiausia.** Nepamirškit savo kriaučiaus.
322 BROADWAY, So. Boston

A. J. NAMAKSY
Real Estate & Insurance
414 W. BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. So. Boston 0948.
Res. 251 Chestnut Ave.,
Jamaica Plain, Mass.
Res. Tel. Jamaica 1028-M.

Martin Walulis
FURRIER
PASIUVAM KAILINIUS, KOTUS, KEIPUS, MAFFIE.
Pigiau negu pirktumėt mieste. **Priimam priežiurai (storage) už 2 nuošimčiu nuo daiktų vertės.**
1854 DORCHESTER AVE.,
Arti Ashmont Stoties
DORCHESTER, MASS.
Tel. TALbot 5208.

J. B. GAILIUS
ADVOKATAS
VEDA VISOKIAS PROVAS
Daro visus legalius dokumentus
317 E STREET
(Kampas Broadway)
SOUTH BOSTON, MASS.
Telefonas: South Boston 2732
Namų: Talbot 2474.

PASITARKIT SU
GERU DAKTARU

Norint išsigydyt nuo visokių kraujo, nervų, odos ir kroniškų ligų. Kurie kenčia nuo reumatizmo, žaizdų, ulcerio, kancerio, tumors'o, arba nuo bile odos ar galvos odos ligų, reikia pasitarti su juom tuojaus. Žinokite, kad paaiškinimas ir patarnavimas visiem per šį mėnesį duodamas dovanai.
DR. GRADY 327 Tremont St BOSTON
Valandos: Utar., Ket., Sub. nuo 10—12 ryte, nuo 2—5, nuo 7—8.
Nedėliom tik nuo 10—12.

Tel. Trobridge 6330.
Dr. John Repshis
(REPŠYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir Šventadieniais nuo 10 iki 12 ryta.
278 HARVARD STREET
kamp. Inman st. arti Central sky,
CAMBRIDGE, MASS.

Telefonas 21324
MEDICINOS DAKTARAS
C. J. MIKOLAITIS
Valandos: nuo 2 iki 4 po pietų, nuo 7 iki 8 vakare.
107 SUMMER STREET,
LAWRENCE, MASS.

DR. G. L. KILLORY
60 Scollay Square, Room 22
BOSTON Telef. Lafayette 2371
arba Somerset 2044-J
Specialistas Kraujo, Inkstų ir Nervų Ligų.
Val. nuo 9 ryt. iki 7 vak. kasdien
Nedėliom, nuo 10 ryt. iki 1.

Tel. So. Boston 2660.
DAKTARAS
A. L. KAPOCIUS
LIETUVIS DENTISTAS
VALANDOS: Nuo 9 iki 12 dieną
Nuo 2 iki 9 vak.

NEDĖLIOMIS:
iki 1 v. po pietų tik susitarus.
Seredomis iki 12 dieną.
Ofisas "Keleivio" name.
251 BROADWAY, tarp C ir D st,
SO. BOSTON, MASS.

LIETUVYS
OPTOMETRISTAS

Išegzaminuoju akis, priskiriu akinius, kreivas akis atitiesinu ir amblyopiškose (aklose) akyse sugrąžinu šviesą tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. University 9466
Dr. Susan Glodienes-Curry
LIETUVĖ DENTISTĖ
VALANDOS: 9-6 ir 7-9.
678 Massachusetts Ave.,
(PRIE CENTRAL SKVĖRO)
CAMBRIDGE, MASS.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

APDRAUSTI PERKRAUSTYTOJAI.
(Insured Movers)
Perkraustom čia pat ir į tolimas vietas.
Saugi priežiura, kaina prieinama.
326 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUth Boston 4618

BAY VIEW MOTOR SERVICE
Telephone
So. Boston
1058
STUDEBAKER AUTOMOBILIŲ IR TROKŲ AGENTURA.
Kainos Stebėtinai Pigios.
Dideli pagerinimai ir Hydraulic Brekais.
Taipgi taisome Automobilius ir Trokus visokių išdirbysčių.
Peter Trečiokas ir
Joe Kapočiunas — savininkai.
Taisymo ir demonstravimo vieta:
1 HAMLIN STREET
Kamp. East Eighth St.
SO. BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIA
GRABORIUS- UNDERTAKER
Geriausias Patarnavimas Laidotuvėse.
Pagrabus paruošia pagal reikalavimą. Laidoja ant visokių kapinių. Kreipkitės jusų nuliudimo valandoje, mes duosime geriausią patarnavimą.
Adresas:
258 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Telefonas SOUth Boston 4486.
Brocktono ofisas: Tel. Brockton 4110
16 Intervale Street, Montello, Mass.

PIRMĄ SYK LIETUVIŲ ISTORIJOJ
Piknike Dainuos Aštuoni Chorai Dainų Konteste.
Rengia Amerikos Komunistų Partijos Lietuvių Frakcijos Pirmas Distriktas,
12 ir 13 d. BIRŽELIO-JUNE, 1937
LIETUVIŲ TAUTIŠKAM PARKE, MONTELLOJ
12-tą JUNE, BUS ŠOKIAI. Naujosios Anglijos Jaunimui. Gros garsi Don Russells orkestra.
13-tą JUNE, BUS PIKNIKAS, paįvairintas Dainomis ir Prakalbomis. Dainuos šių miestų chorai: Montello Bridgewater, Norwoodo — 2 chorai, Worcester, Lawrenco, So. Bostono—2 chorai. Sakys prakalbas: J. Bimba ir pagarsėjus unijų organizatorė, ugningа kalbėtoja ANN BURLAK. Į šį pikniką suvažiuos tukstančiai svieto, todėl visa programa bus perduodama per garsiakalbį. Dainos ir kalbos bus galima girdėti per visą parką. 13 d. June, programa prasidės lygiai 3-čią valandą po pietų. Prie įžangos tikietukų bus duodama dovanos: Pirma $5. Antra $3. Trečia $2. Pirkit tikietus iš kalno, nes parduodama didelėse ir mažesnėse kolonijose. Įvairųs gėrimai ir užkandžiai bus parupinti visiems ir užtektinai.
Bukit visi ir aš busiu. **Reporteris.**

Moderniškas Kelias Geriausias!

NETIK SVEIKAS VALGIS ir PIGIAU KAINUOJA, bet ir daug parankumo su Stewart Warners Šaldytuvu. Vienoda temperatura neduoda valgiui sugesti. Ledas kainuoja 10c. į dieną arba $3.00 į mėnesį, o elektra kainuoja tik 50c. iki $1.00 į mėnesį. Maisto taipgi susigadina mažiausia už $3.00 į mėnesį.

Perkant daugiau maisto vienu kartu, galima sutaupyt apie $6.00 į mėnesį—parodo tai valdžios apskaitliavimas.

JŲS SUTAUPYSIT net $11.00 į mėnesį arba $132 į metus su Stewart Warner Šaldytuvu.

Užeikite ir apžiurėkite kokius gerus įtaisymus turi Stewart Warner Šaldytuvai. Parduodam ant 3 metų išmokėjimo ir su 5 metų gvarantija.

ROLAND KETVIRTIS & CO.
322 BROADWAY, SOUTH BOSTON.
Telefonas: SOU-th Boston 4649.

BIRŽELIO 13
JUNE,
NEDĖLIOJE, NUO 11 RYTO,
Įvyks LSS. Cambridge'aus ir So. Bostono kuopų Metinis
Piknikas
Haverhillio Liet. Kliubo Parke
Bradford, Mass.
SVARBI ŽINIA JAUNIMUI! GRIEŠ GARSI RADIO ORKESTRA.
Svetainė Puikiai Įrengta—didelė. Puikus Išlaimėjimai prie įžangos ženklelio. Visi rengkitės į Metinį Socialistų Išvažiavimą. Puikiai pasilinksminsime ir pasimatysime su senais draugais.
KELRODIS: Nuo Bostono, važiuot 28 keliu iki Andover "Pass-over" tilto, čia imt 125 kelią iki Bradford Central Square Parko. Čia pasukt į Salem street—į dešinę. Pavažiavus pusę mylios, pasukt į dešinę į Brookside ave. arba dabot iškabą: **Piknikas.**
BUSAI IŠEIS—iš So. Bostono, 10:30 ryto, nuo Lietuvių Salės, E street.
Iš Cambridge'aus, 11 ryte, nuo Liet. Pil. Kliubo, 163 Harvard street. Prašom užsisakyti vietas iš anksto "Keleivio" ofise, pas J. Kairaitį, K. Zabitį Cambridge arba pas bile kuopos narį.